Westminster İnanç Açıklaması

ÇEVİREN: BATUR ALP BAL

EDİTÖR: REV. İLHAN KESKİNÖZ

Önsöz

Kiliseye bir düzen getirmek; doktrin, tapınma, yönetim, disiplin hakkında Kutsal Kitap'ın ne öğrettiğini ortaya koymak amacıyla İngiliz Parlamentosuna sunulmak üzere yazılmıştır.

1 Temmuz 1643 yılında 121 ilahiyatçının bir araya gelmesiyle oluşan Westminster Kurulu (Asamble) bu çalışmasını 26 Kasım 1646 yılında bitirmiştir. Ayrıca oy vermemelerine karşın İskoçya'dan 8 temsilci bu çalışmaları izlemiştir.

Westminster Kurulu bildirgeyi tamamlandıktan sonra Kısa ve Uzun İlmihal yanında Westminster İbadet Rehberi (Directory of Public Worship) üzerinde çalışmaya başlanmıştır.

Ancak Parlamentonun bu bildirgeye referans ayetlerin eklenilmesini istemesinden sonra yapılan çalışma 5 Nisan 1647 yılına kadar devam etti. Bundan sonra bildirge üzerinde yapılan tekrar gözden geçirme işi yaklaşık 2 yıl devam etti; ve genel olarak bu günkü şeklini alması için yapılan çalışmalar 22 Şubat 1649 yılında tamamlandı.

Ancak bu tarihten sonra da Westminster Kurulu zaman zaman bir araya gelerek açıklama üzerinde gözden geçirmeler yapmaya devam etti. Kurulun en son toplantısı 25 Mart 1652 yılında bitmiştir.

Bu çalışmaya Londra'daki Westminster Manastırı ev sahipliği yaptığından bildirge **"Westminster İnanç Açıklaması"** adı verilmiştir. Bugünkü Prebiteryenliği şekillendiren bir inanç açıklamasıdır.

Westminster İnanç Açıklaması

BÖLÜM I: Kutsal Kitap

1. Doğanın ışığı, yaratılışın işleri ve Tanrı'nın sağlayışı, insanları özürsüz[1] bırakacak derecede Tanrı'nın iyiliğini, bilgeliğini ve gücünü gözler önüne sermiş olmasına rağmen bunlar, kurtuluş için gerekli olan Tanrı ve O'nun isteğine ilişkin bilgiyi sunmada yetersiz kalır.[2] Bu nedenle Rab birçok kez ve çeşitli yollardan kendisini göstermekten ve isteğini kilisesine açıklamaktan;[3] ardından gerçeğin daha iyi bir şekilde korunması, duyurulması ve ayrıca kilisenin, benliğin düşkünlüğüne, Şeytan'ın ve dünyanın kötülüğüne karşı daha sağlam durması ve teselli bulması için Kutsal Söz'ün tamamının yazıya geçirilmesinden hoşnut olmuştur.[4] Tanrı, halkına isteğini açıklamak için eskiden çeşitli yollar kullanmıştır. Eskiden kullanılan bu açıklama biçimleri artık sona erdiğinden[5] Kutsal Yazılar'ın varlığı son derece gerekli olmuştur.[6]

2. Kutsal Yazı'ya ya da diğer adıyla Tanrı'nın yazılı Sözü'ne, Eski ve Yeni Ahit'in tüm kitapları dahildir:

ESKİ AHİT (ANTLAŞMA)

Yaratılış *(Tekvin)*
Çıkış *(Mısır'dan Çıkış)*
Levililer
Sayılar *(Çölde Sayım)*
Yasanın Tekrarı *(Tesniye)*
Yeşu
Hakimler
Rut
I.Samuel
II.Samuel

[1] Romalılar 2:14-15; 1:19-20, Mezmur 19:1-3, Romalılar 1:32; 2:1
[2] I.Korintliler 1:21; 2:13-14
[3] İbraniler 1:1
[4] Özdeyişler 22:19-21, Luka 1:3-4, Romalılar 15:4, Matta 4:4, 7, 10, Yeşaya 8:19-20
[5] İbraniler 1:1-2
[6] II.Timoteyus 3:15, II.Petrus 1:19

I.Krallar
II.Krallar
I.Tarihler
II.Tarihler
Ezra
Nehemya
Ester
Eyüp
Mezmurlar
Özdeyişler *(Süleyman'ın Özdeyişleri[Meseller])*
Vaiz
Ezgiler *(Ezgiler Ezgisi)*
Yeşaya
Yeremya
Ağıtlar *(Yeremya'nın Mersiyeleri)*
Hezekiel
Daniel
Hoşea
Yoel
Amos
Ovadya *(Obadya)*
Yunus
Mika
Nahum
Habakkuk
Sefanya *(Tsefanya)*
Hagay
Zekeriya
Malaki

YENİ AHİT (ANTLAŞMA)

Matta
Markos
Luka
Yuhanna
Elçilerin İşleri
Romalılara Mektup
Korintlilere Birinci Mektup

Korintlilere İkinci Mektup
Galatyalılara Mektup
Efeslilere Mektup
Filipililere Mektup
Koloselilere Mektup
Selaniklilere Birinci Mektup
Selaniklilere İkinci Mektup
Timoteyus'a Birinci Mektup
Timoteyus'a İkinci Mektup
Titus'a Mektup
Filimun'a Mektup
İbranilere Mektup
Yakup'un Mektubu
Petrus'un Birinci Mektubu
Petrus'un İkinci Mektubu
Yuhanna'nın Birinci Mektubu
Yuhanna'nın İkinci Mektubu
Yuhanna'nın Üçüncü Mektubu
Yahuda'nın Mektubu
Vahiy *(Esinleme)*

Bunların hepsi, imana ve yaşama hükmetmek için Tanrı tarafından esinlenmiştir.[7]

3. Apokrif adı verilen ve ilahi esinden kaynaklanmayan kitaplar Kutsal Yazı'nın bir parçası değildir. Bu nedenle Tanrı'nın kilisesinde hiçbir yetkisi yoktur; diğer insan yazıtları gibi görülmeli ve değerlendirilmelidir.[8]

4. İnanılması ve itaat edilmesi gereken Kutsal Yazı yetkisi, herhangi bir kişinin tanıklığına ya da kiliseye değil, tümüyle gerçeğin yazarı olan Tanrı'nın (ki, Tanrı gerçeğin kendisidir) tanıklığına dayanmaktadır: bu nedenle kabul edilmelidir, çünkü Tanrı'nın Sözüdür:[9]

[7] Luka 16:29, 31, Efesliler 2:20, Vahiy 22:18-19, II.Timoteyus 3:16
[8] Luka 24:27, 44, Romalılar 3:2, II.Petrus 1:21
[9] II.Petrus 1:19, 21, II.Timoteyus 3:16, I.Yuhanna 5:9, I.Selanikliler 2:13

5. Kilisenin tanıklığı bizleri Kutsal Yazı'ya daha fazla saygı ile değer vermeye yönlendirir.[10] Kutsal Yazı'nın içeriğindeki göksellik, öğretisindeki yeterlilik, anlatımındaki yücelik, kısımlarının uyumluluğu, tümünün amacındaki tutarlılık (tümüyle Tanrı'yı yüceltmek), insanın tek kurtuluş yolunu açıklama biçimi ve diğer eşsiz mükemmellikleri bunun Tanrı Sözü olduğunu fazlasıyla kanıtlar: Bununla beraber hatasız gerçekliği ve ilahi yetkisinden tümüyle emin olmamızın nedeni, Kutsal Ruh'un Söz aracılığıyla ve O'nunla birlikte yüreklerimizde içsel olarak tanıklık etmesidir.[11]

6. Tanrı'nın yüceliği, insanın kurtuluşu, iman ve yaşama ilişkin Tanrı'nın tüm öğüdü, Kutsal Yazı'da ya açık bir dille belirtilmiştir ya da gerekli ve iyi sonuçlar çıkartılabilecek bir şekilde yazılmıştır. Ruh'un yeni vahiyleri ya da insanların gelenekleri aracılığıyla Kutsal Yazı'ya hiçbir zaman hiçbir şey eklenemez.[12] Bununla birlikte, Tanrı'nın Sözünde açıklanan gerçeklerin kurtuluşa götüren şekilde anlaşılabilmesi için Tanrı'nın Ruhu'nun içsel aydınlatma işlevinin gerekli olduğunu kabul ediyoruz:[13] Tanrı'ya tapınış ve kilise yönetimi gibi insan etkinliklerine ve toplumlarına ilişkin bazı konular ve durumlar Tanrı Sözü'ndeki daima uyulması gerekli olan genel kurallar çerçevesinde her zaman doğanın ışığı ve Hristiyan sağduyusu gözetilerek düzenlenmelidir.[14]

7. Kutsal Yazı'daki her şey kendi içerisinde sade değildir ya da herkes için eşit derecede açık olarak algılanmayabilir.[15] Ancak kurtuluş için bilinmesi, iman edilmesi ve gözetilmesi gereken konular öylesine açık bir dille gözler önüne serilmiş ve birbirini destekleyen ayetlerle sergilenmiştir ki, yalnızca okumuş (aydın) insanlar değil, eğitimsiz olan kişiler tarafından da doğal yolların doğru şekilde kullanılmasıyla anlaşılabilir.[16]

8. Eski Ahit İbranice'de (eski zamanlardaki Tanrı halkının ana dilinde), Yeni Ahit ise Grekçe'de (yazıldığı gün ulusların genelinde kullanılan dilde) direkt olarak Tanrı tarafından esinlenmiştir ve sadece Tanrı'nın koruyucu gözetimi altında tüm çağlar boyunca saf olarak kalmıştır ve bu yüzden gerçektir.[17] İnanç konularındaki tüm tartışmalarda kilisenin başvurması gereken büyük yetki bu Kutsal Yazı'dır.[18] Ancak

[10] I.Timoteyus 3:15
[11] I.Yuhanna 2:20, Yuhanna 16:13-14, I.Korintliler 2:10-12, Yeşaya 59:21
[12] II.Timoteyus 3:15-17, Galatyalılar 1:8-9, II.Selanikliler 2:2
[13] Yuhanna 6:45, I.Korintliler 2:9-12
[14] I.Korintliler 11:13-14; 14:26, 40
[15] II.Petrus 3:16
[16] Mezmur 119:105, 130, Elçilerin İşleri 17:11-12
[17] Matta 5:18
[18] Yeşaya 8:20, Elçilerin İşleri 25:15, Yuhanna 5:39, 46

kullanılan bu özgün diller, Kutsal Yazı'yı Tanrı korkusuyla öğrenme, okuma ve araştırma hakkına sahip ve kendilerine bunları yapmaları buyrulan[19] Tanrı'nın tüm halkı tarafından bilinmediğinden, her ulusun diline çevrilebilmelidir.[20] Böylece Tanrı Sözü herkeste yaşayacak, herkes uygun bir şekilde Tanrı'ya tapınacak[21] ve herkes Kutsal Yazılar'daki sabır ve teselli aracılığıyla umut bulacaktır.[22]

9. Kutsal Yazı'nın yorumlanmasında değişmeyen kural, Kutsal Yazılar'ın yorumlanmasında yine Kutsal Yazılar'ın kullanılmasıdır. Dolayısıyla herhangi bir ayetin tam ve gerçek anlamı sorgulandığında (ki birçok değil, tek bir tanedir) bu anlam daha açık bir dille ifade olunan diğer ayetlere bakılmalıdır.[23]

10. Tüm inanç biçimlerinin, tüm toplumların hükümlerinin, tüm eski yazarların düşüncelerinin, tüm insan öğretilerinin, tüm ruhların belirlenmesi ve sınanmasında gereken, tümüyle güvenilir olan en yüce yargı, Kutsal Yazı'da konuşan Kutsal Ruh'tan başkası değildir.[24]

BÖLÜM II: Tanrı ve Kutsal Üçlübirlik

1. Diri ve gerçek olan,[25] varlıkta ve yetkinlikte sınırsız[26] ve tümüyle pak olan Ruh,[27] gözle görülemeyen;[28] bedeni ya da farklı kısımları olmayan,[29] doğasında tutkularına göre farklılık göstermeyen;[30] sınırsız,[31] değişmeyen,[32] ebedi,[33] kavranılamayan,[34] her şeye gücü yeten;[35] en bilge,[36] en kutsal,[37] en özgür,[38] en

[19] Yuhanna 5:39
[20] I.Korintliler 14:6, 9, 11-12, 24, 27-28
[21] Koloseliler 3:16
[22] Romalılar 15:4
[23] II.Petrus 1:20-21, Elçilerin İşleri 15:15-16
[24] Matta 22:29, 31, Efesliler 2:20, Elçilerin İşleri 28:25
[25] I.Selanikliler 1:9, Yeremya 10:10
[26] Eyüp 11:7-9; 26:14
[27] Yuhanna 4:24
[28] I.Timoteyus1:17
[29] Yasanın Tekrarı 4:15-16, Yuhanna 4:24, Luka 24:39
[30] Elçilerin İşleri 14:11, 15
[31] I.Krallar 8:27, Yeremya 23:23-24
[32] Yakup 1:17, Malaki 3:6
[33] Mezmur 40:2, I.Timoteyus1:17
[34] Mezmur 145:3
[35] Yaratılış 17:1, Vahiy 4:8
[36] Romalılar 16:27
[37] Yeşaya 6:3;,Vahiy 4:8
[38] Mezmur 115:3

mutlak[39] olan; her şeyi en doğru ve değişmez[40] olan isteğine göre kendi yüceliği için yönlendiren;[41] en sevecen,[42] en lütufkâr, en merhametli, en sabırlı olan, iyilikte ve gerçekte bol olan, günahları, suçları ve kötülükleri bağışlayan;[43] kendisini itinayla arayanları ödüllendiren;[44] hükümlerinde en adil ve en korkunç olan,[45] her türlü günahtan nefret eden[46] ve suçluyu asla haklı çıkarmayan[47] yalnızca tek[48] bir Tanrı vardır.

2. Tanrı, tüm yaşamı,[49] yüceliği,[50] iyiliği[51] ve bereketi[52] kendi içerisinde bulundurur. Tanrı tümüyle kendine yeterlidir; yarattığı hiçbir şeye gereksinimi olmadığı gibi,[53] onlardan hiçbir yücelik de almaz;[54] fakat sadece kendi yüceliğini onlarda, onların aracılığıyla, onlara ve onların üzerinde gösterir. Tanrı, her şeyin Kendisinden, Kendisi aracılığıyla ve Kendisi için yaratıldığı tüm var oluşun tek kaynağıdır;[55] onlar aracılığıyla, onlar için ya da onlar üzerinde yapmaktan hoşnut olduğu her şeyi gerçekleştirecek en kudretli hükme sahiptir.[56] O'nun gözünde her şey apaçık ve ortadadır;[57] bilgisi sınırsız, yanlışsız ve yaratıklardan bağımsızdır,[58] öyle ki, Tanrı hiçbir olaya bağımlı değildir ne de O'nun için herhangi bir şey belirsizdir;[59] tüm sözlerinde, işlerinde, ve buyruklarında en kutsaldır.[60] Meleklerden, insanlardan ve tüm diğer yaratıklardan istemekten hoşnut olduğu her türlü tapınma, hizmet ve itaat Kendisine verilmelidir.[61]

3. Tanrısal özyapının birliğinde; aynı özü, gücü ve sonsuzluğu paylaşan üç kişi

[39] Çıkış 3:14
[40] Özdeyişler 16:4, Romalılar 11:36
[41] Efesliler 1:11
[42] I.Yuhanna 4:8-16
[43] Çıkış 34:6-7
[44] İbraniler 11:6
[45] Nehemya 9:32-33
[46] Mezmur 5:5-6
[47] Nahum 1:2-3, Çıkış 34:7
[48] Yasanın Tekrarı 6:4, I.Korintliler 8:4-6
[49] Yuhanna 5:26
[50] Elçilerin İşleri 7:2
[51] Mezmur 119:68
[52] I.Timoteyus 6:15, Romalılar 9:5
[53] Elçilerin İşleri 17:24-25
[54] Eyüp 22:2-3
[55] Romalılar 11:36
[56] Vahiy 4:11, I.Timoteyus 6:15, Daniel 4:25, 35
[57] İbraniler 4:13
[58] Romalılar 11:33-34, Mezmur 147:5
[59] Elçilerin İşleri 15:18, Hezekiel 11:5
[60] Mezmur 145:17, Romalılar 7:12
[61] Vahiy 5:12-14

bulunmaktadır: Baba Tanrı, Oğul Tanrı ve Kutsal Ruh Tanrı:[62] Oğul, Baba'dandır;[63] Kutsal Ruh ise Baba ve Oğul'dan çıkar.[64]

BÖLÜM III: Tanrı'nın Sonsuz Hükmü

1. Tanrı, tüm sonsuzluktan beri kendi isteğinin en bilge ve kutsal doğrultusunda, tüm olayların akışını değişmez bir şekilde önceden belirlemiş olmasına rağmen,[65] ne günahın yazarıdır,[66] ne şiddet (davranışları) yaratıkların istemine zorlanır, ne de ikincil sonuçların doğallığı ve bağımlılığı ortadan kaldırılır fakat tersine o şekilde olmaları kesinleştirilir.[67]

2. Tanrı, verilen belirli şartlarda gerçekleşebilecek olan her şeyi bilmesine karşın,[68] bu şeylerin gelecekte gerçekleşeceğini önceden gördüğü için ya da düzenleyeceği belirli koşulların sonucunda bu sonuçların gerçekleşebileceğini bildiği için bunların olmalarını buyurmamıştır.[69]

3. Tanrı'nın hükmü doğrultusunda, O'nun yüceliğinin görülmesi için bazı insanlar ve melekler[70] sonsuz yaşama kavuşmak üzere önceden belirlenmiştir;[71] diğerlerinin ise sonsuz ölüme bırakılmaları hükmolunmuştur.

4. Bu melekler ve insanlar, önceden belirlenerek seçildiklerinden ve özel olarak ve değişmez bir şekilde tasarlandıklarından, sayıları da belirli ve kesindir. Sayıları artırılamaz ve azaltılamaz.[72]

5. Tanrı, dünyanın temelleri atılmadan önce sonsuz ve değişmez amacı ve isteğinin gizemli bilgeliği ve iyi arzusu uyarınca, karşılıksız lütfu ve sevgisinden ötürü, kişilerin içlerindeki her hangi bir imana, iyi işlere ya da içinde bulundukları koşullara, onları iman etmeye yönlendiren sebeplere ve dayanma güçlerine ilişkin her hangi bir öngörü olmaksızın[73] yaşama kavuşturmak üzere önceden belirlediği

[62] Matta 3:16-17; 28:19, II.Korintliler 13:14
[63] Yuhanna 1:14, 18
[64] Yuhanna 15:26, Galatyalılar 4:6
[65] Efesliler 1:11, Romalılar 11:33, İbraniler 6:17, Romalılar 9:15, 18
[66] Yakup 1:13, 17, I.Yuhanna 1:5
[67] Elçilerin İşleri 2:23, Matta 17:12, Elçilerin İşleri 4:27-28, Yuhanna 19:11, Özdeyişler 16:33
[68] Elçilerin İşleri 15:18, I.Samuel 23:11-12, Matta 11:21, 23
[69] Romalılar 9:11, 13, 16, 18
[70] I.Timoteyus 5:21, Matta 25:41
[71] Romalılar 9:22-23, Efesliler 1:5-6, Özdeyişler 16:4
[72] II.Timoteyus 2:19, Yuhanna 13:18
[73] Romalılar 9:11, 13, 16, Efesliler 1:4, 9

kişileri, sonsuz yüceliğe eriştirmek üzere yüce lütfunun övülmesi için[74] Mesih'te seçti.[75]

6. Tanrı, seçilmiş olanları yüceliğe kavuşturmak üzere önceden belirlediği gibi, isteğinin sonsuz ve özgür amacı doğrultusunda bu amacın gerçekleşmesi için gerekli olan her şeyi de önceden belirledi.[76] Öyle ki, Adem'de günaha düşen seçilmişler Mesih'te kurtarılırlar,[77] O'nun Ruhu aracılığıyla belirlenen zamanda Mesih'e iman etmeye etkin bir şekilde çağrılırlar, aklanırlar, oğulluğa alınırlar, kutsal kılınırlar[78] ve iman aracılığıyla kurtuluşa erişmek üzere O'nun gücüyle korunurlar.[79] Seçilmiş olanlar dışındaki hiç kimse Mesih tarafından kurtarılmaz, çağrılmaz, aklanmaz, oğulluğa alınmaz, kutsal kılınmaz ve kurtuluşa eriştirilmez.[80]

7. Kavranması mümkün olmayan isteğinin bilgeliği uyarınca Tanrı, yarattıkları üzerindeki kadir gücünün görkeminin görülmesi için, arzuladığı şekilde merhametini sunmak ya da saklı tutmak yoluyla insanlığın geri kalanını göz ardı ederek, görkemli adaletinin övülmesi için bu kişilerin utanca ve günahlarının sebep olduğu gazaba maruz kalmak üzere bırakılmalarını hükmetmekten hoşnut olmuştur.[81]

8. Önemli derecede gizemli olan bu önceden belirlenmişlik öğretisine özel bir ihtiyatlılıkla yaklaşılmalıdır,[82] öyle ki, Tanrı'nın Sözü'nde açıklanan isteğine kulak veren ve O'nun Sözü'nü dinleyen insanlar etkin çağrılarının kesinliğine dayanarak sonsuz seçilmişliklerinden emin olmalıdırlar.[83] Bu öğreti Tanrı'nın tümüyle övülmesini, saygı duyulmasını ve yüceltilmesini sağlamalı,[84] Müjde'ye içtenlikle uyan insanları ise alçakgönüllülüğe, itinalı olmaya ve bol teselliye kavuşturmalıdır.[85]

BÖLÜM IV: Yaratılış

[74] Efesliler 1:6, 12
[75] Efesliler 1:4, 9, 11, Romalılar 8:30, II.Timoteyus 1:9, I.Selanikliler 5:9
[76] I.Petrus 1:2, Efesliler 1:4-5; 2:10, II.Selanikliler 2:13
[77] I.Selanikliler 5:9-10, Titus 2:14
[78] Romalılar 8:30, Efesliler 1:5, II.Selanikliler 2:13
[79] I.Petrus 1:5
[80] Yuhanna 17:9, Romalılar 8:28, Yuhanna 6:64-65; 10:26; 8:47, I.Yuhanna 2:19
[81] Matta 11:25-26, Romalılar 9:17-18, 21-22, II.Timoteyus 2:19-20, Yahuda 4, I.Petrus 2:8
[82] Romalılar 9:20; 11:33, Yasanın Tekrarı 29:29
[83] II.Petrus 1:10
[84] Efesliler 1:6, Romalılar 11:33
[85] Romalılar 11:5, 6, 20, II.Petrus 1:10, Romalılar 8:33, Luka 10:20

1. Sonsuz gücünün yüceliğini, bilgeliğini ve iyiliğini[86] göstermek için Baba Tanrı, Oğul ve Kutsal Ruh,[87] dünyayı ve içindeki gözle görülen ya da görülmeyen her şeyi altı günde, hiç yoktan ve çok iyi[88] olarak yaratmaktan hoşnut oldu.

2. Tanrı tüm diğer yaratıkları yarattıktan sonra, erkek ve kadın[89] olarak insanı yarattı. Onları kendi benzeyişi doğrultusunda[90] bilgi, doğruluk ve gerçek kutsallık ile donatıp, Tanrı'nın yasasını yüreklerine yazmış[91] ve bunu yerine getirebilecek gücü vermiş bir şekilde,[92] düşünen ve ölümsüz canlar olarak,[93] ancak değişebilen iradelerinin özgürlüğüne bırakıldıkları taktirde yasayı ihlal etme olasılığı altında olarak[94] yarattı. Yüreklerine yazılan yasanın yanı sıra insan, iyiyi ve kötüyü bilme ağacından yememelerini söyleyen[95] bir buyruk aldılar. Bu buyruğa uydukları sürece Tanrı'yla ilişkilerinde mutluydular ve diğer yaratıklar üzerinde egemendiler.[96]

BÖLÜM V: Sağlayış

1. Her şeyin yüce Yaratıcısı olan Tanrı, kendi bilge ve kutsal sağlayışı aracılığıyla bütün yaratıkları, eylemleri ve şeyleri[97] en küçüğünden en büyüğüne[98] kadar devam ettirir,[99] yönetir, düzenler ve yönlendirir. Bunları en bilge ve kutsal sağlayışı[100] ile kendi yanlışsız ön bilgisine,[101] özgür ve değişmez isteğinin öğüdüne (emeline)[102] göre, bilgeliğinin, gücünün, adaletinin, iyiliğinin ve merhametinin[103] övülmesi için yapar.

---

[86] Romalılar 1:20, Yeremya 10:12, Mezmur 104:24, 33:5-6
[87] İbraniler 1:2, Yuhanna 1:2-3, Yaratılış 1:2, Eyüp 26:13; 33:4
[88] (Yaratılış 1) İbraniler 11:3, Koloseliler 1:16, Elçilerin İşleri 17:24
[89] Yaratılış 1:27
[90] Yaratılış 1:26, Koloseliler 3:10, Efesliler 4:24
[91] Romalılar 2:14-15
[92] Vaiz 7:29
[93] Yaratılış 2:7, Vaiz 12:7, Luka 23:43, Matta 10:28
[94] Yaratılış 3:6, Vaiz 7:29
[95] Yaratılış 2:17; 3:8-11, 23
[96] Yaratılış 1:26, 28
[97] Daniel 4:34-35, Mezmur 135:6, Elçilerin İşleri 17:25-26, 28, Eyüp 38; 39; 40; 41
[98] Matta 10:29-31
[99] İbraniler 1:3
[100] Özdeyişler 15:3, Mezmur 104:24; 145:17
[101] Elçilerin İşleri 15:18, Mezmur 94:8-11
[102] Efesliler 1:11
[103] Yeşaya 63:14, Efesliler 3:10, Romalılar 9:17, Yaratılış 45:7, Mezmur 145:7

2. Tanrı'nın önbilgisi ve hükmüne -birinci sebep budur- göre her şey değişmez ve hatasız[104] bir şekilde gerçekleşir. Ancak Tanrı aynı sağlayışla, ikincil nedenlerin doğasına göre, bunlardan bazılarının ister gerekli, isterse özgür ya da olumsal[(*)105] olarak gerçekleşmesine karar verir.

3. Tanrı, kendi olağan sağlayışı içerisinde çeşitli araçları[106] kullanır. Ancak kendi isteği doğrultusunda bunlar olmaksızın,[107] bunların üzerinde[108] ve bunlara karşı[109] dilediği gibi çalışabilir.

4. Tanrı'nın sonsuz gücü, araştırılamayan bilgeliği ve sınırsız iyiliği, O'nun sağlayışında öylesine sergilenmiştir ki, bu bilgelik ve iyilik ilk düşüşe ve bundan sonraki tüm diğer insanların ve meleklerin[110] günahlarına kadar uzanmıştır. Tanrı bunları yalnızca izin verme yoluyla[111] değil, fakat bunları en bilge ve güçlü bir bağla desteklemiş,[112] yahut tersine bunları kendi kutsal amaçları doğrultusunda[113] çok yönlü bir şekilde hükmetmiş ve düzenlemiştir. Ancak bunu öyle bir şekilde yapmıştır ki, bu süreç içerisinde işlenen günahlar en kutsal ve doğru olan, günahın ne yazarı olan ne de günahı onaylayan[114] Tanrı tarafından değil, yaratık tarafından işlenmektedir.

5. En bilge, en doğru ve en lütufkâr olan Tanrı, çocuklarını önceden işledikleri günahlar için disiplin etmek ya da alçaltmak[115] ve onları desteklemesi için Kendisine daha yakın ve daimi bir güven seviyesine çıkarmak, gelecekteki olası günahlar için daha uyanık olmalarını sağlamak ve diğer farklı, adil ve kutsal amaçları için[116] onları sık sık, belirli bir süre için çeşitli ayartılara ve yüreklerinin düşkünlüğüne bırakır.

---

[104] Elçilerin İşleri 2:23

[(*)] "Contingently" kelimesi "olumsal veya bağımlı" olarak da tercüme edilebilir: bu kelime "başka türlü de olabilecek şekilde" anlamında kullanıldığı görülmektedir.

[105] Yaratılış 8:22, Yeremya 31:35, Çıkış 21:13, Yasanın Tekrarı 19:5, I.Krallar 22:28, 34, Yeşaya 10:6-7

[106] Elçilerin İşleri 27:31,44, Yeşaya 55:10-11

[107] Hoşeya 1:7, Matta 4:4, Eyüp 34:10

[108] Romalılar 9:19-21

[109] II.Krallar 6:6, Daniel 3:27

[110] Romalılar 11:32-34, II.Samuel 24:1, I.Tarihler 21:1, I.Krallar 22:22-23; I.Tarihler10:4, 13-14, II.Samuel 16:10, Elçilerin İşleri 2:23

[111] Elçilerin İşleri 14:16

[112] Mezmur 76:10, II.Krallar 19:28

[113] Yaratılış 50:20, Yeşaya 10:6-7, 12

[114] Yakup 1:13-14, 17, I.Yuhanna 2:16, Mezmur 50:21

[115] II.Tarihler 32:23-26, 31, II.Samuel 24:1

[116] II.Korintliler 12:7-9, Mezmur 73; 77:1, 10, 12, Markos 14:66-72, Yuhanna 21:15-17

6. Kötü ve tanrısallıktan uzak olan insanları ise Tanrı, doğru bir yargıç olarak önceki günahlarından ötürü körleştirir ve katılaştırır.[117] Onlardan yalnızca anlayışlarını aydınlatabilecek ve yüreklerini değiştirebilecek olan lütfunu esirgemekle kalmaz,[118] sahip oldukları armağanları da geriye çekerek[119] onları, bozulmuş doğalarının günah işlemek için kullandığı şeylere bırakır[120] ve böylece yüreklerinin kötü tutkularına, dünyanın ayartılarına ve Şeytan'ın gücüne terk eder;[121] öyle ki, bu insanlar kendilerini katılaştırırken, Tanrı aynı araçları diğerlerini yumuşatmak için kullanır.[122]

7. Tanrı'nın sağlayışı, genel anlamda tüm yaratılışı kapsar. Ancak çok özel olarak, Tanrı kilisesine bakar ve her şeyde onun iyiliği için etkindir.[123]

BÖLÜM VI: İnsanın Günaha Düşmesi ve Bunun Cezası

1. İlk ana ve babamız, Şeytan'ın kurnazlığı ve ayartısıyla aldanıp, yasak meyveden yiyerek günah işlediler.[124] Tanrı, kendi bilge ve kutsal emeli doğrultusunda, bunu kendi yüceliği için düzenlemiş olarak bu günaha izin vermekten hoşnut oldu.[125]

2. Bu günah yüzünden insan, ilk doğruluğundan ve Tanrı'yla olan beraberliğinden düştü[126] ve böylece günahları içinde öldü;[127] canın ve bedenin bütün üyeleri ve bunların yeterlilikleri tamamen kirlendi.[128]

3. Adem ve Havva tüm insanlığın kökü olduklarından bu günahın getirdiği suçluluk yasal olarak tüm insanlığa ait sayılmış (onların içlerine konmuş);[129] bu aynı günah

[117] Romalılar 1:24, 26, 28, Romalılar 11:7-8
[118] Yasanın Tekrarı 29:4
[119] Matta 13:12; 25:29
[120] Yasanın Tekrarı 2:30, II.Krallar 8:12-13
[121] Mezmur 81:11-12, II.Selanikliler 2:10-12
[122] Çıkış 7:3; 8:15, 31, II.Korintliler 2:15-16, Yeşaya 8:14, I.Petrus 2:7-8, Yeşaya 6:9-10, Elçilerin İşleri 28:26-27
[123] I.Timoteyus 4:10, Amos 9:8-9; Romalılar 8:28, Yeşaya 43:3-5, 14
[124] Yaratılış 3:13, II.Korintliler 11:3
[125] Romalılar 11:32
[126] Yaratılış 3:6-8, Vaiz 7:29; Romalılar 3:23
[127] Yaratılış 2:17, Efesliler 2:1
[128] Titus 1:15, Yaratılış 6:5, Yeremya 17:9, Romalılar 3:10-18
[129] Yaratılış 1:27-28; 2:16-17, Elçilerin İşleri 17:26, Romalılar 5:12, 15-19, I.Korint.15:21-22, 45, 49

içinde ölmüşlük ve bozulmuş insan doğası sıradan doğum yoluyla onlardan ortaya çıkan sonraki nesillere aktarılmıştır.[130]

4. Bizi iyilik yapamaz durumda, iyilik yapmaya tümüyle isteksiz ve iyiliğe tamamen karşıt,[131] ve kötülüğün her türüne eğilimli[132] hale getiren bu ilk bozulma, bütün gerçek günahların kaynağını oluşturmaktadır.[133]

5. Bozulmuş olan bu insan doğası, yeniden doğan insanlarda bu yaşam boyunca varlığını sürdürür.[134] Bu bozulmuş doğa, Mesih aracılığıyla bağışlanmış ve öldürülmüş olduğu halde; hem kendisi hem de tüm yaptıkları gerçek anlamda günahtır.[135]

6. İster ilk günah, isterse sonraki günahlar olsun her günah, Tanrı'nın doğru olan yasasına karşıdır ve bu yasanın çiğnenmesidir.[136] Bu nedenle doğası gereği yasa, günah işleyen her kişiyi suçlu kılar,[137] böylece Tanrı'nın gazabına[138] ve yasanın laneti altına sokar.[139] Bunun sonucu olarak her türlü ruhsal,[140] geçici,[141] ve sonsuz[142] kayboluşla ölüme[143] mahkûm eder.

BÖLÜM VII: Tanrı'nın İnsanla Antlaşması

1. Tanrı ve insan arasındaki ayrım o denli büyüktür ki, O'na itaat etme zorunluluğuna sahip olan düşünebilen insanlar, eğer Tanrı onlara yaklaşmazsa O'ndan hiçbir şekilde bereket ya da ödül alamazlar. Tanrı ise bunu onlarla antlaşma yapma yoluyla gerçekleştirmekten hoşnut olmuştur.[144]

---

[130] Mezmur 51:5, Yaratılış 5:3, Eyüp 14:4; 15:14
[131] Romalılar 5:6; 8:7; 7:18, Koloseliler 1:21
[132] Yaratılış 6:5, 8:21, Romalılar 3:10-12
[133] Yakup 1:14-15, Efesliler 2:2-3, Matta 15:19
[134] I.Yuhanna 1:8, 10, Romalılar 7:14, 17-18, 23, Yakup 3:2, Özdeyişler 20:9, Vaiz 7:20
[135] Romalılar 7:5-8, 25, Galatyalılar 5:17
[136] I.Yuhanna 3:4
[137] Romalılar 2:15; 3:9, 19
[138] Efesliler 2:3
[139] Galatyalılar 3:10
[140] Efesliler 4:18
[141] Romalılar 8:20, Ağıtlar 3:39
[142] Matta 25:41, II.Selanikliler 1:9
[143] Romalılar 6:23
[144] Yeşaya 40:13-17, Eyüp 9:32-33, I.Samuel 2:25, Mezmur 113:5-6; 100:2-3, Eyüp 22:2-3; 35:7-8, Luka 17:10, Elçilerin İşleri 17:24-25

2. İnsanla yapılan ilk antlaşma, mükemmel ve kişisel bir itaat koşuluyla[145] Adem'e ve onun soyuna[146] vaat edilen yaşamı içeren işlere dayalı bir antlaşmaydı.[147]

3. Günaha düşmüş olan insan, bu antlaşma yoluyla yaşayamadığından Rab, ikinci bir antlaşma yapmaktan hoşnut oldu.[148] Bu antlaşmanın adı lütuf antlaşmasıdır. Rab böylece günahlılara İsa Mesih aracılığıyla karşılıksız olarak yaşam ve kurtuluş sundu. Kurtulmaları için onlardan Kendisine iman etmeleri şartını koştu.[149] Onları inanmaya istekli kılmak ve bunu yapabilmelerini sağlamak için sonsuz yaşama kavuşturulmak üzere belirlenenlerin tümüne Kutsal Ruh'unu vermeyi vaat etti.[150]

4. Kutsal Yazı, bu lütuf antlaşmasını İsa Mesih'in ölümüne ve sonsuz mirasa bağlamaktadır.[151]

5. Bu antlaşma, yasanın ve Müjde'nin altında farklı biçimlerde yürürlüğe konmuştu.[152] Yasanın altındayken vaatler, peygamberlikler, kurbanlar, sünnet, fısıh kuzusu ve diğer kurallarla Yahudilere ulaşmıştır. Bunların hepsi Mesih'e işaret etmektedir.[153] O zaman bu biçimler, Kutsal Ruh'un işlevi aracılığıyla günahların tümüyle bağışlandığı ve sonsuz kurtuluşun sağlandığı Mesih vaadinde[154] seçilmişleri eğitmek ve bina etmek için yeterliydiler. Ve buna da Eski Ahit adı verilir. [155]

6. Müjde altında ise, Tanrısal doluluğun beden almış hali Mesih[156] göründüğü zaman bu antlaşmanın kuralları, Söz'ün duyurulması, vaftiz ve Rab'bin Sofrası Sakramentleri halini almıştır.[157] Bunlar sayıca az; daha yalın, daha az bir dışsal yüceliğe sahip olsalar da özünde daha büyük bir doluluk, kanıt ve ruhsal yeterlilikle[158] hem Yahudilere hem de Yahudi olmayan bütün uluslara[159] sunulmuştur. Ve buna da Yeni Ahit adı verilir.[160] Dolayısıyla bunlar özde ayrı olan

[145] Yaratılış 2:17, Galatyalılar 3:10
[146] Romalılar 10:5, Romalılar 5:12-20
[147] Galatyalılar 3:12
[148] Galatyalılar 3:21, Romalılar 8:3; 3:20-21, Galatyalılar3:15, Yeşaya 42:6
[149] Markos 16:15-16, Yuhanna 3:16, Romalılar 5:6-9, Galatyalılar 3:11
[150] Hezekiel 36:26-27, Yuhanna 6:44-45
[151] İbraniler 9:15-17, İbraniler 7:22, Luka 22:20, I.Korintliler 11:25
[152] II.Korintliler 3:3-9
[153] İbraniler 8; 9; 10, Romalılar 4:11, Koloseliler 2:11-12; I.Korintliler 5:7
[154] I.Korintliler 10:1-4, İbraniler 11:13, Yuhanna 8:56
[155] Galatyalılar 3:7-9, 14
[156] Koloseliler 2:17
[157] Matta 28:19-20, I.Korintliler 11:23-25
[158] İbraniler 12:22-27, Yeremya 31:33-34
[159] Matta 28:19, Efesliler 2:15-19
[160] Luka 22:20

iki lütuf antlaşması değildir; çeşitlilik gösteren tek ve aynı antlaşmadır.[161]

BÖLÜM VIII: Aracı Olan Mesih

1. Tanrı, sonsuz amacı uyarınca, biricik Oğlu Rab İsa'yı, Tanrı ve insan arasında Aracı,[162] Peygamber,[163] Kâhin,[164] Kral,[165] kilisesinin Başı ve Kurtarıcısı,[166] her şeyin Mirasçısı[167] ve dünyanın Yargıcı[168] olarak seçip atamaktan hoşnut oldu ve O'na tüm sonsuzluktan önce kendi soyu olması için,[169] ve zamanı geldiğinde O'nun tarafından kurtarılması, çağrılması, aklanması, kutsal kılınması ve yüceltilmesi için[170] bir halk verdi.

2. Üçlübirliğin ikinci üyesi, sonsuz Tanrı'nın kendisi, Baba'yla eş ve aynı özden olan Tanrı'nın Oğlu, zaman dolunca, bütün gerekli nitelikleriyle ve bunların zayıflıklarıyla birlikte ancak günahsız bir şekilde[171] Kutsal Ruh'un gücüyle bakire Meryem'in rahmine düşmüş ve onun özünden olarak[172] insan doğasını üzerine almıştır.[173] Böylece kendi başlarına bir bütün olan iki ayrı ve mükemmel doğa, yani Tanrı ve insan, birbirlerinden ayrılamayacak şekilde tek bir kişide, birbirine dönüşmeden, birleşmeden ve karışmadan bütünleşmiştir.[174] Öyle ki, bu kişi Tanrı'nın kendisi ve tamamen de insandır, fakat tek bir Mesih ve Tanrı ile insan arasındaki tek Aracıdır.[175]

3. Rab İsa, bilginin ve bilgeliğin tüm hazinelerini kendisinde bulundurarak[176] Tanrısal özle bütünleşen insan doğası içinde Kutsal Ruh tarafından ölçüsüzce

---

[161] Galatyalılar 3:14, 16, Elçilerin İşleri 15:11, Romalılar 3:21-23, 30, Mezmur 32:1, Romalılar 4:3, 6, 16-17, 23-24, İbraniler 13:8
[162] Yeşaya 42:1, I.Petrus1:19-20, Yuhanna 3:16, I.Timoteyus 2:5
[163] Elçilerin İşleri 3:22
[164] İbraniler 5:5-6
[165] Mezmur 2:6, Luka 1:33
[166] Efesliler 5:23
[167] İbraniler 1:2
[168] Elçilerin İşleri 17:31
[169] Yuhanna 17:6, Mezmur 22:30, Yeşaya 53:10
[170] I.Timoteyus 2:6, Yeşaya 55:4-5, I.Korintliler 1:30
[171] İbraniler 2:14, 16-17; 4:15
[172] Luka 1:27, 31, 35, Galatyalılar 4:4
[173] Yuhanna 1:1, 14, I.Yuhanna 5:20, Filipililer 2:6, Galatyalılar 4:4
[174] Luka 1:35, Koloseliler 2:9, Romalılar 9:5, I.Petrus 3:18, I.Timoteyus 3:16
[175] Romalılar 1:3-4, I.Timoteyus 2:5
[176] Koloseliler 2:3

kutsanmış ve mesh edilmiştir;[177] kutsal, suçsuz, lekesiz, lütuf ve gerçekle dolu olarak[178] Aracı ve Kefil[179] görevi görmek üzere tümüyle yeterli olması için bütün doluluğun O'nda bulunmasından[180] Baba hoşnut olmuştur. Bu görevi kendisi üstlenmemiş, ama tüm gücü ve yetkiyi O'nun eline veren ve bunları kullanmasını buyuran[181] Babası tarafından buna çağrılmıştır.[182]

4. Bu görevi Rab İsa, tam bir isteklilikle üstlendi,[183] bu görevi yerine getirebilmek için yasa altında doğdu[184] ve mükemmel bir şekilde tamamladı;[185] canının derinliklerinde en şiddetli işkencelere[186] ve bedeninde de en şiddetli acılara maruz kalarak[187] çarmıha gerildi ve öldü,[188] gömüldü ve ölümün gücü altında kaldı, ancak bu süre içinde bedeni çürümedi.[189] İçinde acı çektiği aynı bedenle[190] üçüncü gün ölümden dirildi,[191] göğe yükseldi ve orada Babası'nın sağında oturdu.[192] Orada yakarışta bulunmaktadır,[193] dünyanın sonunda insanları ve melekleri yargılamak üzere geri dönecektir.[194]

5. Rab İsa, mükemmel itaatkârlığını ve kendi kurbanlığını bir defa olmak üzere sonsuz Ruh aracılığıyla Tanrı'ya sunmasıyla Babası'nın adaletini tümüyle tatmin etmiştir;[195] ve böylece Baba'nın kendisine verdiği kişilerin hepsi için sadece barışma değil, ama göklerin egemenliğinde onlar için sonsuz bir miras da satın almıştır.[196]

6. Kurtarış işi, Mesih tarafından her ne kadar beden alışından önce gerçekleşmemiş olsa da, bunun erdemleri, etkileri ve yararları seçilmiş olanlara vaatler, semboller ve kurbanlar aracılığıyla dünyanın başlangıcından beri tüm

[177] Mezmur 45:7, Yuhanna 3:34
[178] İbraniler 7:26, Yuhanna 1:14
[179] Elçilerin İşleri 10:38, İbraniler 12:24; 7:22
[180] Koloseliler 1:19
[181] Yuhanna 5:22, 27, Matta 28:18, Elçilerin İşleri 2:36
[182] İbraniler 5:4-5
[183] Mezmur 40:7-8; İbraniler 10:5-10, Yuhanna 10:18, Filipililer 2:8
[184] Galatyalılar 4:4
[185] Matta 3:15; 5:17
[186] Matta 26:37-38, Luka 22:44, Matta 27:46
[187] Matta 26 ve 27 Bölümler
[188] Filipililer 2:8
[189] Elçilerin İşleri 2:23-24, 27, Elçilerin İşleri 13:37
[190] Yuhanna 20:25, 27
[191] I.Korintliler 15:3-5
[192] Markos 16:19
[193] Romalılar 8:34, İbraniler 9:24; 7:25
[194] Romalılar 14:9-10, Elçilerin İşleri 1:11; 10:42, Matta 13:40-42, Yahuda 6, II.Petrus 2:4
[195] Romalılar 5:19, İbraniler 9:14, 16; 10:14, Efesliler 5:2, Romalılar 3:25-26
[196] Daniel 9:24, 26, Koloseliler 1:19-20, Efesliler 1:11, 14, Yuhanna 17:2, İbraniler 9:12, 15

çağlarda iletilmişti. Mesih, yılanın başını ezecek olan kadının tohumu; ve dünyanın başlangıcında boğazlanan, dün, bugün ve sonsuzluk boyunca aynı kalacak olan Kuzu olarak açıklanmıştı.[197]

7. Mesih, aracılık görevini yerine getirirken, her bir doğanın kendisi için uygun olanı yapması suretiyle iki doğaya da uygun bir şekilde işlev görür;[198] ancak tek bir kişide gerçekleşen bu birleşme nedeniyle, bir doğaya uygun olan şey Kutsal Yazılar'da bazen diğer doğanın ön planda olduğu kişiye atfedilir.[199]

8. Mesih, kendileri için kurtuluş satın aldığı kişilerin hepsine bu aynı kurtuluşu kesin ve etkin bir şekilde uygular;[200] onlar için yakarışta bulunur,[201] Söz'de ve Söz aracılığıyla onlara kurtuluşun sıralarını açıklar;[202] Ruh'u aracılığıyla etkin bir şekilde onları inanmaya ve itaat etmeye ikna eder, Sözü ve Ruhu aracılığıyla onların yüreklerine hükmeder;[203] kadir gücü ve bilgeliği aracılığıyla kendi harika ve anlaşılmaz hükmedişine en uygun olan tutumla ve yollarla onların tüm düşmanlarını alt eder.[204]

BÖLÜM IX: Özgür İrade

1. Tanrı insanın iradesini doğal bir özgürlük ile donatmıştı. Bu özgürlük ne baskı altındadır ne de iyilik ya da kötülük yapmak üzere koşullanmıştır.[205]

2. Masumiyet konumundayken insan, iyi olan ve Tanrı'yı hoşnut edeni hem isteme hem de yapma gücüne ve özgürlüğüne sahipti;[206] ancak bu konumdan düşmesi mümkün olacak şekilde değişkendi.[207]

3. Günah konumuna düşmesiyle insan, beraberinde kurtuluşu getirecek herhangi bir ruhsal iyiliği isteme yetisini tümüyle kaybetmiştir:[208] bu nedenle bu iyiliğe

[197] Galatyalılar 4:4-5, Yaratılış 3:15, Vahiy 13:8, İbraniler 13:8
[198] İbraniler 9:14, I.Petrus 3:18
[199] Elçilerin İşleri 20:28, Yuhanna 3:13, I.Yuhanna 3:16
[200] Yuhanna 6:37, 39; 10:15-16
[201] I.Yuhanna 2:1-2, Romalılar 8:34
[202] Yuhanna 15:13, 15, Efesliler 1:7-10, Yuhanna 17:6
[203] Yuhanna 14:16; İbraniler 12:2, II.Korintliler 4:13, Romalılar 8:9, 14; 15:18-19, Yuhanna 17:17
[204] Mezmur 110:1, I.Korintliler 15:25-26, Malaki 4:2-3, Koloseliler 2:15
[205] Matta. 17:12, Yakup 1:14, Yasanın Tekrarı 30:19
[206] Vaiz 7:29, Yaratılış 1:26
[207] Yaratılış 2:16-17; 3:6
[208] Romalılar 5:6; 8:7

tümüyle karşıt[209] ve günah içinde ölü[210] bir doğal insan olarak kendi gücüyle iman edecek ya da kendisini buna hazırlayacak yetiye sahip değildir.[211]

4. Tanrı bir günahlıyı imana kavuşturduğunda ve onu lütuf konumuna yerleştirdiğinde, o kişiyi günaha olan doğal tutsaklığından özgür kılar;[212] ve yalnızca lütfu aracılığıyla ruhsal açıdan iyi olanı özgürce arzulama ve yapma yetisi verir;[213] buna rağmen insan, içinde kalan düşmüşlük nedeniyle ne mükemmel bir şekilde ne de yalnızca iyi olanı arzular ama aynı zamanda kötü olanı da arzular.[214]

5. İnsanın iradesi, yalnızca yücelik konumuna geldiği zaman mükemmel ve değişemez bir şekilde sadece iyilik yapmak üzere özgür hale getirilecektir.[215]

BÖLÜM X: Etkin Çağrı

1. Tanrı, yaşama kavuşturmak üzere önceden belirlediği kişilerin hepsini ve sadece bu kişileri Kendi belirlediği ve uygun gördüğü zamanda, doğal olarak içinde bulundukları günah ve ölüm konumundan, İsa Mesih'teki lütuf ve kurtuluş konumuna[216] Sözü ve Ruhu aracılığıyla[217] etkin bir şekilde çağırmaktan[218] hoşnut olmuş; Tanrı'ya ilişkin gerçekleri anlamaları için düşünüşlerini ruhsal ve kurtuluşa eriştirecek şekilde aydınlatmış,[219] taştan yüreklerini alarak onlara etten bir yürek vermiş;[220] iradelerini yenileyerek ve Kendi kadir gücüyle onları iyi olana yönlendirerek[221] etkin bir şekilde İsa Mesih'e çekmiştir;[222] öyle ki, O'nun lütfuyla bunu arzulamaları sağlanmış olarak tamamıyla özgür bir seçim sonucu Mesih'e gelmişlerdir.[223]

2. Bu etkin çağrı yalnızca Tanrı'nın karşılıksız ve özel lütfundan ileri gelir; Kutsal

[209] Romalılar 3:10, 12
[210] Efesliler 2:1, 5, Koloseliler 2:13
[211] Yuhanna 6:44, 65, Efesliler 2:2-5, I.Korintliler 1:14, Titus 3:3-5
[212] Koloseliler 1:13, Yuhanna 8:34, 36
[213] Filipililer 2:13, Romalılar 6:18, 22
[214] Galatyalılar 5:17, Romalılar 7:15, 18-19, 21, 23
[215] Efesliler 4:13, İbraniler 12:23, I.Yuhanna 3:2, Yahuda 24
[216] Romalılar 8:2, Efesliler 2:1-5, II.Timoteyus 1:9-10
[217] II.Selanikliler 2:13-14, II.Korintliler 3:3-6
[218] Romalılar 8:30; 11:7, Efesliler 1:10-11
[219] Elçilerin İşleri 26:18, I.Korintliler 2:10, 12, Efesliler 1:17-18
[220] Hezekiel 36:26
[221] Hezekiel 11:19, Filipililer 2:13, Yasanın Tekrarı 30:6, Hezekiel 36:27
[222] Efesliler 1:19, Yuhanna 6:44-45
[223] Mezmur 110:3, Yuhanna 6:37, Romalılar 6:16-18

Ruh tarafından canlandırılıp yenilendiği ana kadar kendi içerisinde pasif olan[224] insanda varlığı önceden görülen hiçbir şeyden kesinlikle kaynaklanmamaktadır.[225] Kutsal Ruh'un bu işlevi aracılığıyla kişiye, bu çağrıya yanıt verme ve bununla birlikte sunulan ve verilen lütfu kucaklama yetisi verilir.[226]

3. Seçilmiş olan bebekler ölürlerse, istediği zaman, istediği yerde ve istediği şekilde çalışan[227] Kutsal Ruh aracılığıyla ruhtan yeniden doğarak Mesih tarafından kurtarılırlar.[228] Söz'ün duyurulması aracılığıyla dışsal olarak çağrılamayan tüm diğer seçilmişler için de aynı şey geçerlidir.[229]

4. Seçilmemiş olan diğerleri, Söz'ün duyurulması aracılığıyla çağrılmış[230] ve Kutsal Ruh'un bazı genel işleyişine tabi olmuş olsalar da,[231] hiçbir zaman gerçek anlamıyla Mesih'e gelmezler; ve bu nedenle de kurtulamazlar.[232] Hristiyan inancını ikrar etmeyen insanların da, kendi yaşamlarını doğanın ışığına ve ikrar ettikleri inancın kurallarına ne denli titizlikle uydurmaya çalışsalar da kurtulamayacakları bu kadar kesindir.[233] Bu tür kişilerin kurtulabileceğini iddia etmek ve bunda ısrarcı olmak son derece zararlıdır ve bu tavırdan nefret edilmelidir.[234]

BÖLÜM XI: Aklanma

1. Tanrı, etkin olarak çağırdığı kişileri, aynı zamanda karşılıksız olarak akladı:[235] bunu, onların içine doğruluk koyarak (kendi doğalarına doğruluk doğasını karıştırarak) değil ama günahlarını bağışlayarak ve onları doğru kişiler sayıp kabul ederek; ne onların içlerinde gördüğü ya da onlar tarafından yapılan herhangi bir şeyden, ama yalnızca Mesih'in uğruna; ne de içlerine inanma eylemi olan iman ya da kendilerine doğruluk olarak sayılabilecek her hangi bir itaatkârlık koyarak değil;

---

[224] I.Korintliler 2:14, Romalılar 8:7, Efesliler 2:5
[225] II.Timoteyus 1:9, Titus 3:4-5; Efesliler 2:4-5, 8-9, Romalılar 9:11
[226] Yuhanna 6:37, Hezekiel 36:27, Yuhanna 5:25
[227] Yuhanna 3:8
[228] Luka 18:15-16, Elçilerin İşleri 2:38-39, Yuhanna 3:3, 5, I.Yuhanna 5:12, Romalılar 8:9
[229] I.Yuhanna 5:12, Elçilerin İşleri 4:12
[230] Matta 22:14
[231] Matta 7:22; 13:20-21, İbraniler 6:4-5
[232] Yuhanna 6:64-66; 8:24
[233] Elçilerin İşleri 4:12, Yuhanna 14:6, Efesliler 2:12, Yuhanna 4:22; 17:3
[234] II.Yuhanna 9-11, I.Korintliler 16:22, Galatyalılar 1:6-8
[235] Romalılar 8:30; 3:24

ama Mesih'in itaatini ve tatminini onların sayarak[236] yaptı, bu kişiler O'nu ve O'nun doğruluğunu iman aracılığıyla aldılar ve iman aracılığıyla bunlara dayandılar (güvendiler); o iman ki kendilerinden kaynaklanmamıştır ama Tanrı'nın armağanıdır.[237]

2. Mesih'i ve O'nun doğruluğunu alıp, bunlara dayanma eylemi olan iman, aklanmanın gerçekleştiği tek yoldur:[238] ancak aklanan kişide tek başına değildir ama her zaman için diğer kurtaran lütufları beraberinde bulundurur ve bu da ölü değil, sevgiyle etkin olan bir imandır.[239]

3. Mesih, itaati ve ölümüyle, bu şekilde aklanan herkesin borcunu tamamıyla kapatmıştır, ve onların yerine Babası'nın adaletini uygun, gerçek ve tam olarak tatmin etmiştir.[240] Fakat her ne kadar Mesih, Baba tarafından günahkârlar için verilmiş;[241] O'nun itaati ve tatmini onların sayılmış[242] ve bunların her ikisi de onlardaki her hangi bir şeyden kaynaklanmamış olsa da, onların aklanmaları sadece Tanrı'nın karşılıksız lütfu nedeniyledir;[243] öyle ki, Tanrı'nın adaleti ve zengin lütfu bu günahkârların aklanmasında yüceltilsin.[244]

4. Tanrı, tüm sonsuzluğun başında, tüm seçilmişlerin aklanmasını hükmetti,[245] ve Mesih, zamanın doluluğunda bu kişilerin günahları için ölmeye ve aklanmaları için tekrar dirilmeye geldi:[246] ne var ki, bu kişiler uygun zamanda Kutsal Ruh'un Mesih'i onlara uyguladığı ana dek aklanmazlar.[247]

5. Tanrı, aklanmış olan kişilerin günahlarını bağışlamaya devam eder;[248] ve bu kişilerin her ne kadar aklanma konumundan düşmeleri asla mümkün olmasa da,[249] günahları nedeniyle Babaları olan Tanrı'nın kendilerinden hoşnutsuz olmasına ve yüzünü onlardan saklamasına sebep olabilirler. Kendilerini alçaltıp,

---

[236] Romalılar 4:5-8, II.Korintliler 5:19, 21, Romalılar 3:22, 24-25, 27-28, Titus 3:5, 7, Efesliler 1:7 Yeremya 23:6, I.Korintliler 1:30-31, Romalılar 5:17-19
[237] Elçilerin İşleri 10:44, Galatyalılar 2:16, Filipililer 3:9, Elçilerin İşleri 13:38-39, Efesliler 2:7-8
[238] Yuhanna 1:12, Romalılar 3:28; 5:21
[239] Yakup 2:17, 22, 26, Galatyalılar 5:6
[240] Romalılar 5:8-10, 19, I.Timoteyus 2:5-6, İbraniler 10:10, 14, Daniel 9:24, 26, Yeşaya 53:4-6, 10-12
[241] Romalılar 8:32
[242] II.Korintliler 5:21, Matta 3:17, Efesliler 5:2
[243] Romalılar 3:24, Efesliler 1:7
[244] Romalılar 3:26, Efesliler 2:7
[245] Galatyalılar 3:8, I.Petrus 1:2, 19-20, Romalılar 8:30
[246] Galatyalılar 4:4, I.Timoteyus 2:6, Romalılar 4:25
[247] Koloseliler 1:21-22, Galatyalılar 2:16, Titus 3:4-7
[248] Matta 6:12, I.Yuhanna 1:7, 9, I.Yuhanna 2:1-2
[249] Luka 22:32, Yuhanna 10:28, İbraniler 10:14

günahlarını itiraf edip, bağışlanma dileyip, iman ve tövbeleri yenilemedikleri sürece bu durumda kalırlar.[250]

6. Eski Ahit altındaki günahkârların aklanmaları, bu yönlerden, Yeni Ahit altındaki günahkârların aklanmaları ile aynıydı.[251]

BÖLÜM XII: Oğulluğa Alınma

1. Tanrı, Kendi biricik Oğlu İsa Mesih'te ve O'nun için, aklanmış olan herkesi oğulluğa alınma lütfuna ortak kılmıştır,[252] aklananlar bu suretle, Tanrı çocuklarının sayısına dahil edilirler, bunun getirdiği özgürlük ve ayrıcalıklardan faydalanırlar,[253] Tanrı'nın ismi onlar üzerine yazılır,[254] oğulluk Ruhunu alırlar,[255] lütuf tahtına cesaretle yaklaşabilirler,[256] Abba, Baba diye seslenebilme yetisi verilir,[257] Tanrı onlara acır,[258] korur,[259] gereksinimlerini karşılar[260] ve bir Baba gibi onları terbiye eder:[261] ancak asla atılmazlar,[262] fakat kurtuluş günü için mühürlenirler;[263] ve sonsuz kurtuluşun mirasçıları olarak[264] vaatleri miras alırlar.[265]

BÖLÜM XIII: Kutsallaşma

1. Etkin şekilde çağrılmış ve yeniden doğmuş olanlar, içlerinde yeni bir yürek ve yeni bir ruh yaratılmış olarak Mesih'in ölümü ve dirilişinin[266] mükemmelliği

[250] Mezmur 89:31-33; 51:7-12; 33:5; Matta 26:75, I.Korintliler 11:30, 32, Luka 1:20
[251] Galatyalılar 3:9, 13-14, Romalılar 4:22-24
[252] Efesliler 1:5, Galatyalılar 4:4-5
[253] Romalılar 8:17, Yuhanna 1:12
[254] Yeremya 14:9, II.Korintliler 6:18, Vahiy 3:12
[255] Romalılar 8:15
[256] Efesliler 3:12, Romalılar 5:2
[257] Galatyalılar 4:6
[258] Mezmur 103:13
[259] Özdeyişler 14:26
[260] Matta 6:30, 32, I.Petrus 5:7
[261] İbraniler 12:6
[262] Ağıtlar 3:31
[263] Efesliler 4:30
[264] I.Petrus 1:3-4, İbraniler 1:14
[265] İbraniler 6:12
[266] I.Korintliler 6:11, Elçilerin İşleri 20:32, Filipililer 3:10, Romalılar 6:5-6

sayesinde, içlerinde yaşayan Söz ve Ruh aracılığıyla[267] hem gerçekte hem de kişisel olarak kutsallaştırılırlar, günah bedeninin tüm egemenliği yok edilir,[268] bunun tutkuları zayıflatılır ve gittikçe zayıflatılır ve öldürülür;[269] kendileri ise gerçek kutsallığı yaşayabilmeleri için tüm kurtaran lütuflarda giderek daha fazla canlandırılır ve güçlendirilir,[270] ki bu gerçek kutsallık olmaksızın hiç kimse Rab'bi göremeyecektir.[271]

2. Bu kutsallaşma tamdır ve kişinin tüm varlığını içerir;[272] ancak insanın her kısmında halen bozulmuşluğun kalıntıları bir dereceye kadar bulunduğundan kutsallaşma bu yaşamda mükemmel değildir;[273] ve bu nedenle bedenin Ruh'a karşıt, Ruhun da bedene karşıt olarak şehvet beslemesi ile barışın imkansız olduğu sürekli bir savaş ortaya çıkmaktadır.[274]

3. Bu savaş içerisinde, geriye kalan günahlı benlik belli bir süre için galip gelse de;[275] Mesih'in Ruhu'nun sürekli olarak sağladığı güç sayesinde yeniden doğmuş olan kısım galip gelir;[276] ve böylece kutsallar Tanrı korkusunda mükemmelleşerek[277] lütufta olgunlaşırlar.[278]

BÖLÜM XIV: Kurtaran İman

1. Seçilmişlerin, canlarının kurtuluşuna erişmek üzere aracılığıyla inanmaları sağlanan iman lütfu,[279] Mesih'in Ruhu'nun bu kişilerin yüreklerindeki işleyişinin ürünüdür,[280] ve doğal olarak Söz'ün vaaz edilmesiyle gerçekleşir,[281] aynı zamanda Sakramentlerin verilmesi ve dua ile artırılıp güçlendirilir.[282]

---

[267] Yuhanna 17:17, Efesliler 5:26, II.Selanikliler 2:13
[268] Romalılar 6:6, 14
[269] Galatyalılar 5:24, Romalılar 8:13
[270] Koloseliler 1:11, Efesliler 3:16-19
[271] II.Korintliler 7:1, İbraniler 12:14
[272] I.Selanikliler 5:23
[273] I.Yuhanna 1:10, Romalılar 7:18, 23, Filipililer 3:12
[274] Galatyalılar 5:17
[275] Romalılar 7:23
[276] Romalılar 6:14, I.Yuhanna 5:4, Efesliler 4:15-16
[277] II.Korintliler 7:1
[278] II.Petrus 3:18, II.Korintliler 3:18
[279] İbraniler 10:39
[280] II.Korintliler 4:13, Efesliler 1:17-19, Efesliler 2:8
[281] Romalılar 10:14, 17
[282] I.Petrus 2:2, Elçilerin İşleri 20:32, Romalılar 4:11, Luka 17:5, Romalılar 1:16-17

2. İmanlı kişi, Söz'de açıklanan her şeyin gerçek olduğuna bu imanla inanır, çünkü Tanrı'nın kendi yetkisi konuşmaktadır;[283] her belirli metnin içeriğine kayıtsız kalmaksızın buna göre hareket eder; buyruklarına boyun eğer,[284] tehditleri karşısında titrer,[285] Tanrı'nın şu anki ve gelecek yaşam için verdiği vaatleri kucaklar.[286] Ancak kurtaran imanın ana eylemleri aklanma, kutsanma ve sonsuz yaşam için lütuf antlaşması aracılığıyla yalnızca Mesih'e güvenmektir.[287]

3. Bu imanın farklı dereceleri vardır, zayıf ya da güçlü olabilir;[288] çoğu zaman ve birçok yollarla saldırıya maruz kalabilir, ve zayıf düşebilir, ancak sonuçta zaferlidir:[289] İmanımızın öncüsü ve tamamlayıcısı olan Mesih[290] aracılığıyla tam bir güvenceye kavuşmamızı sağlar.[291]

BÖLÜM XV: Yaşama Götüren Tövbe

1. Yaşama götüren tövbe, Müjdesel bir lütuftur,[292] bu öğreti her Müjde hizmetlisi ve Mesih'e inanan kişi tarafından duyurulmalıdır.[293]

2. Tanrı yasasının kutsal ve doğru doğasına karşıt olan günahlarının teşkil ettiği tehlikeyi ve ayrıca bunların pisliğini ve iğrençliğini göremeyip, hissedemeyen bir günahkâr bu tövbe sayesinde; ve O'nun tövbekarlara gösterdiği Mesih'teki merhametinin bilincine vardığında, işlediği tüm günahlar için büyük üzüntü duyarak ve nefret ederek bu günahları bırakıp Tanrı'ya döner[294] ve O'nun buyruklarının gösterdiği yolların hepsinde O'nunla birlikte yürümeyi amaçlar ve bu konuda gayret gösterir.[295]

3. Günah için herhangi bir şekilde tatmin sunması ya da bağışlanmanın herhangi

---

[283] Yuhanna 4:42, I.Selanikliler 2:13, I.Yuhanna 5:10, Elçilerin İşleri 24:14
[284] Romalılar 16:26
[285] Yeşaya 66:2
[286] İbraniler 11:13, I.Timoteyus 4:8
[287] Yuhanna 1:12, Elçilerin İşleri 16:31, Galatyalılar 2:20, Elçilerin İşleri 15:11
[288] İbraniler 5:13-14, Romalılar 4:19-20, Matta 6:30; 8:10
[289] Luka 22:31-32, Efesliler 6:16, I.Yuhanna 5:4-5
[290] İbraniler 12:2
[291] İbraniler 6:11-12; 10:22
[292] Zekeriya 12:10, Elçilerin İşleri 11:18
[293] Luka 24:47, Markos 1:15, Elçilerin İşleri 20:21
[294] Hezekiel 18:30-31, Hezekiel 36:31, Yeşaya 30:22, Mezmur 51:4, Yeremya 31:18-19, Yoel 2:12-13, 15, Amos 15, Mezmur 119:128, II.Korintliler 7:11
[295] Mezmur 119:6, 59, 106, Luka 1:6, II.Krallar 23:25

bir şekilde sebebi olması için her ne kadar tövbe etmiş olmaya güvenilemezse de[296] –çünkü bağışlama Tanrı'nın karşılıksız lütfunun Mesih'te yapmış olduğu iştir–[297] hiç kimse tövbe olmaksızın bağışlanmayı bekleyemez de.[298]

4. En küçük günah bile lanetlenmeyi hak etmeyecek kadar küçük değildir;[299] ve aynı şekilde hiçbir günah da gerçekten tövbe edenler üzerine lanet getirecek kadar büyük değildir.[300]

5. İnsanlar yalnızca genel bir tövbe ile yetinmemelidirler; belirli günahları için özel bir şekilde tövbe etmeye çalışmak her insanın sorumluluğudur.[301]

6. Her insan Tanrı'ya günahlarını kişisel olarak itiraf ederek bunların bağışlanması için dua etmelidir;[302] bunu yaptığında ve bu günahlara sırtını döndüğünde merhamet bulacaktır;[303] öyle ki, kardeşine ya da Mesih'in kilisesine karşı suç işleyen kişi kendilerine karşı suç işlediği kimselere karşı olan tövbesini ve günahından duyduğu üzüntüyü kişisel olarak ya da herkesin önünde açıkça itiraf etmeye istekli olmalıdır.[304] Bunların yapılması üzerine kendisine karşı suç işlenen kişiler onunla barışmalı ve sevgiyle kabul etmelidir.[305]

BÖLÜM XVI: İyi İşler

1. İyi işler yalnızca Tanrı'nın kutsal Sözü'nde açıklanan işlerdir,[306] Sözün onaylamadığı, insanlarca ortaya çıkarılmış, kör bir heyecanla ya da iyi niyet gösterisi şeklinde olanlar değildir.[307]

2. Bu iyi işler, Tanrı'nın buyruklarına itaat etmek amacıyla yapılırsa, gerçek ve yaşayan bir imanın meyvelerini ve kanıtlarını oluştururlar:[308] İmanlılar bu işler

[296] Hezekiel 36:31-32, 16:61
[297] Hoşeya 12:2, 4, Romalılar 3:24, Efesliler 1:7
[298] Luka 13:3, 5, Elçilerin İşleri 17:30-31
[299] Romalılar 6:23; 5:12, Matta 12:36
[300] Yeşaya 55:7, Romalılar 8:1, Yeşaya 1:16, 18
[301] Mezmur 19:13, Luka 19:8, I.Timoteyus 1:13, 15
[302] Mezmur 51:4-5, 7, 9, 14; 32:5-6
[303] Özdeyişler 28:18, I.Yuhanna 1:9
[304] Yakup 5:16, Luka 17:3-4, Yeşu 7:19, Mezmur 51
[305] II.Korintliler 2:8
[306] Mika 6:8, Romalılar 12:2, İbraniler 13:21
[307] Matta 15:9, Yeşaya 29:13, I.Petrus 1:18, Romalılar 10:2, Yuhanna 16:2 I.Samuel 15:21-23
[308] Yakup 2:18, 22

aracılığıyla şükranlarını gösterir,[309] güvencelerini güçlendirir,[310] kardeşlerini bina eder,[311] Müjde'nin gerçeğini çekici kılarlar,[312] düşmanlarının ağzını kapatırlar[313] ve Tanrı'nın önceden hazırladığı iyi işleri yapmak üzere Mesih İsa'da yaratılmış olan bu kişiler[314] Tanrı'yı yüceltirler[315] ve bu kutsallık meyvelerine sahip olarak en sonunda sonsuz yaşama kavuşurlar.[316]

3. İyi işler yapma yetileri kendilerinden değil, Mesih'in Ruhu'ndan kaynaklanmaktadır.[317] Ve bunları yapmak üzere yeterli kılınmaları için, önceden almış oldukları lütufların yanı sıra Tanrı'yı hoşnut eden şeyleri arzulamak ve yapmaları için aynı Kutsal Ruh'un Kendisinin onların içinde çalışması gerekmektedir:[318] Ancak Ruh'un işleyişi dışında herhangi bir sorumluluğu yerine getirmeleri gerekmiyormuş gibi ihmalkar olmamalıdırlar; tersine içlerinde bulunan Tanrı lütfunu alevlendirmede itinalı olmalıdırlar.[319]

4. Bu yaşamda itaatin en yüksek derecelerine ulaşmış olan insanlar bile, Tanrı'nın istediklerinden çok daha fazlasını yapmakta yetersiz kalırlar. Gerçekte bu kişiler, yapmakla yükümlü olduklarının büyük bir kısmını yerine getirmekte başarısızdırlar.[320]

5. Gelecekte açıklanacak olan görkem ile iyi işler arasındaki büyük oransızlıktan ve Tanrı'yla bizim aramızdaki büyük ayrılıktan (uzaklıktan) ötürü en iyi işlerimizle bile günahların bağışını ya da Tanrı'dan gelen sonsuz yaşamı kazanamayız ve bunlar aracılığıyla ne her hangi bir kazanç sağlayabilir ne de önceki günahlarımızın hak ettiği bedeli tatmin edebiliriz,[321] ancak yapabildiğimiz her şeyi yerine getirdiğimizde bile yalnızca bizden zaten istenmiş olan yükümlülükleri yerine getirmiş oluruz ve yine değersiz hizmetkârlar olarak kalırız:[322] bunlar iyi olduklarından O'nun Ruhu'ndan çıkarlar;[323] fakat bunlar bizim tarafımızdan

[309] Mezmur 116:12-13, I.Petrus 2:9
[310] I.Yuhanna 2:3, 5, II.Petrus 1:5-10
[311] II.Korintliler 9:2, Matta 5:16
[312] Titus 2:5, 9-12, I.Timoteyus 6:1
[313] I.Petrus 2:15
[314] Efesliler 2:10
[315] I.Petrus 2:12, Filipililer 1:11, Yuhanna 15:8
[316] Romalılar 6:22
[317] Yuhanna 15:4-6, Hezekiel 36:26-27
[318] Filipililer 2:13; 4:13; II.Korintliler 3:5
[319] Filipililer 2:12, İbraniler 6:11-12, II.Petrus 1:3, 5, 10-11, Yeşaya 64:7, II.Timoteyus 1:6, Elçilerin İşleri 26:6-7, Yahuda 20-21
[320] Luka 17:10, Nehemya 13:22, Eyüp 9:2-3, Galatyalılar 5:17
[321] Romalılar 3:20; 4:2, 4, 6; 8:18, Efesliler 2:8-9, Titus 3:5-7, Mezmur 16:2, Eyüp 22:2-3; 35:7-8
[322] Luka 17:10
[323] Galatyalılar 5:22-23

yapıldıklarından ötürü lekelidirler ve Tanrı yargısının şiddetine dayanamayacak kadar zayıflık ve yetersizlikle karışık durumdadırlar.[324]

6. Bu nedenle, imanlılar Mesih aracılığıyla kabul edildiklerinden, iyi işleri de O'nda kabul edilir;[325] ancak bu, onların şimdiki yaşamda Tanrı'nın gözünde tamamıyla suçlanamayacak ve reddedilemeyecek konumda oldukları için değildir;[326] fakat her ne kadar birçok zayıflık ve eksikliklerle dolu olsa da içtenlikle yapılan işleri Tanrı Kendi Oğlu'nda değerlendirerek kabul etmekten ve ödüllendirmekten hoşnut olmaktadır.[327]

7. Yeniden doğmamış olan insanlar tarafından yapılan işler, her ne kadar bunların yapılması Tanrı tarafından buyrulmuş ve hem kendilerine hem de diğerlerine fayda sağlıyor olsa da,[328] imanla paklanmış bir yürekten çıkmadıkları;[329] ne doğru bir tavırla, yani Söz'e uygun bir şekilde;[330] ne de doğru bir amaç uğruna, yani Tanrı'nın yüceliği için[331] yapılmadıklarından günahlıdırlar ve Tanrı'yı ne hoşnut edebilir ne de kişinin Tanrı'dan herhangi bir lütfu almasını sağlayabilirler:[332] ne var ki bu işlerin göz ardı edilmesi daha da günahlıdır ve Tanrı'yı daha fazla hoşnutsuz eder.[333]

BÖLÜM XVII: Kutsalların Dayanması

1. Tanrı'nın sevgili Oğlu'nda kabul ettiği, etkin bir şekilde çağırdığı ve Ruhu'yla kutsallaştırdığı kişiler ne tümüyle ne de en sonunda lütuf konumundan düşebilirler; fakat kesinlikle bu konumda sona kadar dayanacaklar ve sonsuzluk boyunca kurtulacaklardır.[334]

2. Kutsalların dayanması, kendi özgür iradelerine değil, Baba Tanrı'nın karşılıksız ve değişmeyen sevgisinden ileri gelen seçilmişlik hükmünün değişmezliğine,[335] İsa

[324] Yeşaya 64:6, Galatyalılar 5:17, Romalılar 7:15, 18; Mezmur 143:2; 130:3
[325] Efesliler 1:6, I.Petrus 2:5, Çıkış 28:38, Yaratılış 4:4, İbraniler 11:4
[326] Eyüp 9:20, Mezmur 143:2
[327] İbraniler 13:20-21, II.Korintliler 8:12, İbraniler 6:10, Matta 25:21, 23
[328] II.Krallar 10:30-31, I.Krallar 21:27, 29, Filipililer 1:15-16, 18
[329] Yaratılış 4:5, İbraniler 11:4, 6
[330] I.Korintliler 13:3, Yeşaya 1:12
[331] Matta 6:2, 5, 16
[332] Hagay 2:14, Titus 1:15, Amos 5:21-22, Hoşeya 1:4, Romalılar 9:16, Titus 3:5
[333] Mezmur 14:4; 36:3; Eyüp 21:14-15, Matta 25:41-43, 45; 23:23
[334] Filipililer 1:6, II.Petrus 1:10, I.Yuhanna 3:9, I.Petrus 1:5, 9
[335] II.Timoteyus 2:18-19, Yeremya 31:3

Mesih'in kazandıklarının yeterliğine ve kutsallar için yakarışına,[336] Kutsal Ruh'un ve Tanrı'nın tohumunun bu kişilerde kalışına[337] ve lütuf antlaşmasının doğasına bağlıdır;[338] ki tüm bunlar, kutsalların dayanmasının kesinliğinin ve değişmezliğinin kaynağıdır.[339]

3. Buna rağmen kutsallar, Şeytan'ın ve dünyanın ayartıları, içlerinde kalan bozulmuşluğun yaygınlığı ve korunmaları için sağlanan araçların ihmal edilmesi nedeniyle ciddi günahlara düşebilir,[340] ve bir süre bu durumda yaşamaya devam edebilirler:[341] böylece Tanrı'nın önünde kötü olanı yapmış olur,[342] Kutsal Ruh'u kederlendirirler;[343] bunun sonucu olarak kendilerini bunların sağladığı lütuflardan ve teselliden mahrum ederler,[344] yüreklerini katılaştırırlar[345] ve vicdanlarını yaralarlar;[346] başkalarına karşı suç işler ve onları incitirler;[347] böyle yapmakla kendi üzerilerine geçici yargılar getirirler.[348]

BÖLÜM XVIII: Lütuf ve Kurtuluş Güvencesi

1. İki yüzlüler ve yeniden doğmamış olan diğerlerinin, Tanrı'nın tarafında oldukları ve kurtuluş buldukları konusunda dünyasal varsayımlar ve sahte umutlarla kendilerini boş yere aldatabilmeleriyle birlikte[349] (ki onların bu umutları yok olacaktır);[350] Rab İsa'ya gerçekten inananlar, O'nu içtenlikle sevenler, O'nun izinde temiz bir vicdanla yürümeyi amaçlayanlar bu yaşamda, lütuf konumunda olduklarından emin olabilir ve Tanrı yüceliğinin ümidiyle sevinebilirler,[351] ki bu umut onları asla utandırmayacaktır.[352]

---

[336] İbraniler 10:10,14; 13:20-21; 9:12-15; Romalılar 8:33-39, Yuhanna 17:11, 24, Luka 22:32, İbraniler 7:25
[337] Yuhanna 14:16-17, I.Yuhanna 2:27; 3:9
[338] Yeremya 32:40
[339] Yuhanna 10:28, II.Selanikliler 3:3, I.Yuhanna 2:19
[340] Matta 26:70, 72, 74
[341] Mezmur 51
[342] Yeşaya 64:5, 7, 9, II.Samuel 11:27
[343] Efesliler 4:30
[344] Mezmur 51:8, 10, 12; Vahiy 2:4, Ezgiler5:2-4, 6
[345] Yeşaya 63:17, Markos 6:52; 16:14
[346] Mezmur 32:3-4; 51:8
[347] II.Samuel 12:14
[348] Mezmur 89:31-32, I.Korintliler 11:32
[349] Eyüp 8:13-14, Mika 3:11, Yasanın Tekrarı 29:1,; Yuhanna 8:41
[350] Matta 7:22-23
[351] I.Yuhanna 2:3; 3:14, 18-19, 21, 24; 5:13
[352] Romalılar 5:2, 5

2. Bu gerçek, değişebilen bir umuda dayanan şüpheli ve olası bir vaat değil;[353] tersine Tanrısal gerçek olan kurtuluş vaatlerine dayanan değişmez imanın güvencesine,[354] verilecekleri vaat edilen bu lütufların içsel kanıtlarına,[355] bizim ruhlarımızla birlikte Tanrı'nın çocukları olduğumuza tanıklık eden oğulluk Ruhunun tanıklığına dayanmaktadır;[356] ki bu Ruh, kurtuluş gününe kadar aracılığıyla mühürlendiğimiz mirasın güvencesidir.[357]

3. Bu değişmez güvence imanın özüne ait değildir, ancak gerçek bir inanlı, bu güvenceye ortak olmadan önce uzun bir süre bekleyebilir ve birçok güçlükle karşılaşabilir:[358] buna rağmen kendisine Tanrı tarafından karşılıksız olarak verilen bu şeyleri anlaması Ruh tarafından mümkün kılınmış olarak, doğaüstü bir esine gerek olmaksızın doğal araçları uygun şekilde kullanarak buna erişebilir.[359] Bu nedenle çağrılmışlığını ve seçilmişliğini kökleştirmeye daha çok gayret etmek her inanlının sorumluluğudur,[360] öyle ki, yüreği Kutsal Ruh'taki esenlik ve sevinçte, Tanrı'ya karşı sevgi ve şükranda, itaati gerektiren sorumluluklarda güç ve sevinçte büyüyebilir,[361] ki tüm bunlar kendilerine verilen bu güvencenin uygun meyveleridir; kesinlikle kişileri gevşekliğe iten yapıda değildirler.[362]

4. Gerçek inanlıların kurtuluşlarına ilişkin duydukları güven farklı etkenlerle, örneğin, bu güvenceyi korumada ihmalkar davranmaları, vicdanlarını yaralayan ve Ruh'u kederlendiren belirli bir günaha düşmeleri; her hangi bir ani ve güçlü bir ayartmayla karşılaşmaları, Tanrı'nın yüzünün ışığını geri çekmesi, O'ndan korkup da karanlıkta yürüyüp ışıktan yoksun olmaları nedeniyle sarsılabilir, azalabilir ve bir süre için kaybolabilir;[363] ancak bu kişiler Tanrı'nın tohumunu, ve iman yaşamını, Mesih'e ve kardeşlere olan sevgiyi, yüreğin içtenliğini, sorumluluk vicdanını asla yitirmezler; ki uygun zamanda Kutsal Ruh'un işleyişi aracılığıyla tüm bunlar kurtuluş güvencesinin kişide tekrar canlandırılması için kullanılabilir;[364] ve

---

[353] İbraniler 6:11, 19
[354] İbraniler 6:17-18
[355] II.Petrus 1:4-5, 10-11, I.Yuhanna 2:3; 3:14; II.Korintliler 1:12
[356] Romalılar 8:15-16
[357] Efesliler 1:13-14; 4:30, II.Korintliler 1:21-22
[358] I.Yuhanna 5:13, Yeşaya 50:10, Markos 9:24, (Mezmur 88; 77:1-12)
[359] I.Korintliler 2:12, I.Yuhanna 4:13, İbraniler 6:11-12, Efesliler 3:17
[360] II.Petrus 1:10
[361] Romalılar 5:1-2, 5; 14:17; 15:13, Efesliler 1:3-4, Mezmur 4:6-7; 119:32
[362] I.Yuhanna 2:1-2, Romalılar 6:1-2, Titus 2:11-12, 14, II.Korintliler 7:1, Romalılar 8:1, 12, I.Yuhanna3:2-3, Mezmur 130:4, I.Yuhanna 1:6-7
[363] Ezgiler 5:2-3, 6, Mezmur 51:8, 12, 14, Efesliler 4:30-31; Mezmur 77:1-10, Matta 26:69-72, Mezmur 31:22; 88, Yeşaya 50:10
[364] I.Yuhanna 3:9, Luka 22:32, Eyüp 13:15, Mezmur 73:15; 51:8, 12, Yeşaya 50:10

tüm bu süre içinde inanlıyı tam bir umutsuzluğa düşmekten korur.[365]

BÖLÜM XIX: Tanrı'nın Yasası

1. Tanrı, Adem'e işler antlaşması şeklinde, bir yasa verdi, ve bunun aracılığıyla onu ve tüm soyunu kişisel, bütün, kesin ve sürekli bir itaate bağladı, öyle ki, bu yasanın yerine getirilmesi halinde yaşam vaat etti, ve ihlali halinde ise ölümle tehdit ederek onları bu yasayı tutmaları için güç ve yeterlilikle donattı.[366]

2. Günaha düşüşten sonra bu yasa, yetkin bir doğruluk yasası olmaya devam etti; ve Tanrı tarafından Sina Dağında On Emir şeklinde iki levhaya yazılı olarak verildi:[367] İlk dört emir Tanrı'ya karşı, geri kalan altı emir ise insana karşı olan sorumluluklarımızı içeriyordu.[368]

3. Yaygın olarak "ahlaksal" adı verilen bu yasanın yanı sıra Tanrı, yetişkin olmayan bir kilise olarak İsrail halkına kısmen tapınma hakkında, Mesih'e -O'nun lütuflarına, eylemlerine, acılarına ve sağladıklarına işaret eden;[369] ve kısmen, ahlaki sorumluluklara ilişkin çeşitli kurallar vermekten hoşnut oldu.[370] Bütün bu törensel yasaların hepsi, Yeni Ahit altında geçersiz kılınmıştır.[371]

4. Aynı zamanda, politik bir beden olduklarından Tanrı onlara çeşitli adli yasalar da verdi. Ancak bu yasalar o ulusa ait halkla birlikte son bulmuş, geçerliliğini yitirmiştir. İçinde belirtilen adaletin gerektirdiğinden öte hiç kimseyi bağlamaz. [372]

5. Ahlaksal yasa aklanmış olan insanlarla birlikte diğerlerini de sonsuza dek bu yasaya itaate bağlar;[373] ve bu da yalnızca içinde yazanlardan ötürü değil, ama aynı zamanda bu yasayı veren Yaratan Tanrı'nın yetkisi nedeniyledir.[374] Mesih de bu yükümlülüğü Müjde'de geçersiz kılmaz, tersine tamamlar.[375]

---

[365] Mika 7:7-9, Yeremya 32:40, Yeşaya 54:7-10, Mezmur 22:1; 88
[366] Yaratılış 1:26-27; 2:17, Romalılar 2:14-15; 10:5; 5:12, 19, Galatyalılar 3:10, 12, Vaiz 7:29, Eyüp 28:28
[367] Yakup 1:25; 2:8, 10-12, Romalılar 13:8-9, Yasanın Tekrarı 5:32, 10:4, Çıkış 34:1
[368] Matta 22:37-40
[369] (İbraniler 9) İbraniler 10:1, Galatyalılar 4:1-3, Koloseliler 2:17
[370] I.Korintliler 5:7, II.Korintliler 6:17, Yahuda 23
[371] Koloseliler 2:14, 16-17, Daniel 9:27, Efesliler 2:15-16
[372] (Çıkış 21; 22:1-29) Yaratılış 49:10, I.Petrus 2:13-14, Matta 5:17, 38-39, I.Korintliler 9:8-10
[373] Romalılar 13:8-9, Efesliler 6:2, I.Yuhanna 2:3-4, 7-8
[374] Yakup 2:10-11
[375] Matta 5:17-19, Yakup 2:8, Romalılar 3:31

6. Gerçek imanlılar işler antlaşmasında olduğu gibi her ne kadar yasa altında olmasalar, bunun aracılığıyla aklanıp ya da mahkûm edilmeseler de;[376] bu yasanın diğerlerine olduğu gibi kendilerine de büyük yararı bulunmaktadır; çünkü Tanrı'nın isteğini ve onların sorumluluklarını açıklayan bir yaşam buyruğu olarak onları yönlendirir ve bu yasaya uygun bir şekilde yürümeye bağlar;[377] bunun aracılığıyla aynı zamanda doğalarının günahlı kirliliklerini görürler;[378] böylece kendilerini buna göre değerlendirdiklerinde günahlılıklarının daha derin bilincine ulaşırlar, bu nedenle alçalırlar ve günahtan daha da nefret ederler,[379] Mesih'e ve O'nun itaatinin mükemmelliğine ne denli gereksinimleri olduğunu daha açık bir şekilde görürler.[380] Aynı şekilde yasa, günahı yasakladığından, yeniden doğmuş kişiler için de düşmüşlüklerini kontrol altına almalarında onlara fayda sağlar:[381] içindeki tehditler, günahlarının aslında ne tür bir ceza gerektirdiğini; ve her ne kadar yasada belirtilen bu lanetlerden artık özgür olsalar da, günahın sonucu olarak bu yaşamda kendilerini ne gibi güçlükler bekleyebileceklerini onlar gösterir.[382] İçindeki vaatler de, aynı şekilde, Tanrı'nın itaate ne kadar değer verdiğini ve bunlara uyulması sonucu ne tür bereketler bekleyebileceklerini onlara gösterir:[383] ancak bu, işler antlaşmasında olduğu gibi kazanılmış bir hak olarak verilmez.[384] Dolayısıyla kişinin, yasanın teşvikine uyarak günahtan kaçınıp, iyilik yaparak diğerlerinden farklı olması ne lütfun, ne de yasanın altında bulunduğunun bir kanıtıdır.[385]

7. Ne de yasanın daha önce belirtilen faydaları, Müjde'nin lütfuna aykırıdır, tersine tatlı bir uyum içerisindedir;[386] Mesih'in Ruhu, yasada açıklanan ve yapılması öngörülen Tanrı isteğini özgürce ve sevinçle yerine getirmesi için kişinin iradesini dizginler ve bunları yapmaya yeterli kılar.[387]

BÖLÜM XX: İmanlı Özgürlüğü ve Vicdan Özgürlüğü

[376] Romalılar 6:14, Galatyalılar 2:16; 3:13; 4:4-5, Elçilerin İşleri 13:39, Romalılar 8:1
[377] Romalılar 7:12, 22, 25, Mezmur 119:4-6, I.Korintliler 7:19, Galatyalılar 5:14, 16, 18-23
[378] Romalılar 7:7; 3:20
[379] Yakup 1:23-25, Romalılar 7:9, 14, 24
[380] Galatyalılar 3:24, Romalılar 7:24; 8:3-4
[381] Yakup 2:11, Mezmur 119:101, 104, 128
[382] Ezra 9:13-14, Mezmur 84:30-34
[383] Levililer 26:1-14, II.Korintliler 6:16, Efesliler 6:2-3, Mezmur 37:11, Matta 5:5, Mezmur 19:11
[384] Galatyalılar 2:16, Luka 17:10
[385] Romalılar 6:12, 14, I.Petrus 3:8-12, Mezmur 34:12-16, İbraniler 12:28-29
[386] Galatyalılar 3:21
[387] Hezekiel 36:27, İbraniler 8:10, Yeremya 31:33

1. Mesih'in Müjde altında imanlılar için satın aldığı özgürlük, imanlı kişilerin günahın suçluluğundan, Tanrı'nın mahkûm edici gazabından, ahlaksal yasanın lanetinden;[388] şu anki kötü dünyadan, Şeytan'a tutsaklıktan, günahın boyunduruğundan;[389] güçlüklerin kötülüğünden, ölümün dikeninden, mezarın zaferinden ve sonsuz lanetten[390] özgür olmalarını; ve ayrıca Tanrı'ya özgürce yaklaşabilmelerini[391] ve bir köle korkusuyla değil, fakat çocuk sevgisi ve istekli bir bilinçle[392] O'na itaat etmelerini içerir. Tüm bunlar yasa altındaki imanlılar için de geçerliydi.[393] Ancak, Yahudi kilisesinin tabi olduğu törensel yasanın boyunduruğundan özgür kılınmalarında[394] olduğu gibi; ve lütuf tahtına daha büyük bir cesaretle yaklaşabilmelerinde[395] ve Tanrı Ruh'unun esinini yasa altındaki imanlıların normal olarak sahip olduklarından daha dolu olarak almalarında[396] olduğu gibi Yeni Ahit altında, Hristiyanların özgürlüğü daha da genişlemiştir.

2. Yalnızca Tanrı, vicdanın Rabbi'dir[397] ve onu Tanrı Sözü'ne her şekilde karşı olan insan öğretilerinden ve buyruklarından; ya da bunun yanında iman ve tapınma ile ilgili konularda özgür kılmıştır.[398] Öyle ki, vicdana karşı hareket ederek bu gibi öğretilere inanmak ya da bu gibi buyruklara itaat etmek gerçek vicdan özgürlüğüne ihanet etmek anlamına gelir:[399] ve soyut bir iman, kati ve kör bir itaat istemek de aynı zamanda vicdan ve düşünce özgürlüğünü yok etmek olur.[400]

3. Hristiyan özgürlüğü adı altında her hangi bir günah işleyenler ya da şehvetle yanıp tutuşanlar, böyle yapmakla Hristiyan özgürlüğünü zedelerler. Çünkü özgürlüğün amacı, tüm günlerimiz boyunca O'nun önünde kutsallıkta ve doğrulukta korkusuzca Rab'be hizmet edebilmemiz için düşmanlarımızın ellerinden kurtarılmış olmaktır.[401]

---

[388] Titus 2:14, I.Selanikliler 1:10, Galatyalılar 3:13
[389] Galatyalılar 1:4, Koloseliler 1:13, Elçilerin İşleri 26:18, Romalılar 6:14
[390] Romalılar 8:28, Mezmur 119:71, I.Korintliler 15:54-57, Romalılar 8:1
[391] Romalılar 5:1-2
[392] Romalılar 8:14-15, I.Yuhanna 4:18
[393] Galatyalılar 3:9, 14, 11, I.Korintliler 5:7
[394] Galatyalılar 4:1-3, 6-7; 5:1, Elçilerin İşleri 15:10-11
[395] İbraniler 4:14, 16, İbraniler 10:19-22
[396] Yuhanna 7:38-39, II.Korintliler 3:13, 17-18
[397] Yakup 4:12, Romalılar 14:4
[398] Elçilerin İşleri 4:19; 5:29, I.Korintliler 7:23, Matta 23:8-10, II.Korintliler 1:24; Matta 15:9
[399] Koloseliler 2:20, 22-23, Galatyalılar 1:10; 2:4-5; 5:1
[400] Romalılar 10:17; 14:23, Yeşaya 8:20, Elçilerin İşleri 17:11, Yuhanna 4:22, Hoşeya 5:11, Vahiy 13:12, 16-17, Yeremya 8:9
[401] Galatyalılar 5:13, I.Petrus 2:16, II.Petrus 2:19, Yuhanna 8:34, Luka 1:74-75

4. Tanrı'nın düzenlediği bu güçler ve Mesih'in satın aldığı özgürlük, Tanrı tarafından yok etmek için değil, fakat karşılıklı olarak birbirimizi koruma ve desteklememizi sağlama amacını taşıdıklarından, Hristiyan özgürlüğü bahanesiyle, ister devletsel, ister kilisesel olsun herhangi bir yasal güce ya da bu gücün yasal olarak kullanılmasına karşı çıkanlar, Tanrı'nın kurmuş olduğu bu düzene karşı direnmiş olurlar.[402] Doğanın ışığına, ya da (gerek iman, gerekse tapınma ya da konuşma olsun) Hristiyanlığın bilinen ilkelerine ve tanrısallığın gücüne aykırı olan bu gibi düşünceleri yayanlar ya da bu tür uygulamaları sürdürenler; ya da kendi doğalarında veya onları yayıp, devam ettirmekle Mesih'in kilisesinde kurmuş olduğu dışsal huzur ve düzeni yıkıcı olan yanlış düşünce ya da uygulamalarda bulunan kişiler yasal olarak hesap vermeye çağrılabilirler ve bunu kilisenin yaptırımları takip edebilir.[403]

BÖLÜM XXI: Dini Tapınış ve Şabat Günü

1. Doğanın ışığı, her şey üzerinde Rab ve kadir olan, iyi olan ve herkese iyilik yapan ve bu nedenle tüm yürekle, ve tüm canla, ve tüm güçle korkulması, sevilmesi, övülmesi, çağrılması, güvenilmesi ve hizmet edilmesi gereken bir Tanrı olduğunu göstermektedir.[404] Ne var ki; gerçek Tanrı'ya sunulan ibadet biçimi, Tanrı'nın kendisi tarafından belirlenmiş ve kendi açıklanan isteği ile sınırlanmıştır, öyle ki, O'na, insanların hayal gücüne ve insansal şekillerle ya da Şeytan'ın ileri sürdüğü gözle görülen nesnelerle ya da Kutsal Yazı'da tanımlanmayan başka herhangi bir biçimlerde tapınılamaz.[405]

2. Dini tapınış yalnızca Tanrı'ya -Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'a sunulmalıdır; ve yalnızca O'na sunulmalıdır;[406] meleklere, azizlere ya da başka bir yaratığa sunulamaz:[407] ve düşüşten bu yana ne bir Aracı olmaksızın; ne de Mesih dışında başka herhangi birinin aracılığıyla yapılabilir.[408]

---

[402] Matta 12:25, I.Petrus 2:13-14, 16, Romalılar 13:1-8, İbraniler 13:17
[403] Romalılar 1:32, I.Korintliler 5:1, 5, 11, 13, II.Yuhanna 10-11, II.Selanikliler 3:14, I.Timoteyus 6:3-5, Titus 1:10-11, 13; 3:10, Matta 18:15-17, I.Timoteyus 1:19-20, Vahiy 2:2, 14-15, 20, Vahiy 3:9
[404] Romalılar 1:20, Elçilerin İşleri 17:24, Mezmur119:68, Yeremya 10:7, Mezmur 31:23; 18:3; Romalılar 10:12, Mezmur 62:8, Yeşu 24:14, Markos 12:33
[405] Yasanın Tekrarı 12:32, Matta 15:9, Elçilerin İşleri 17:25, Matta 9:9-10, (Yasanın Tekrarı 15:1-20) Çıkış 20:4-6, Koloseliler 2:23
[406] Matta 4:10, Yuhanna 5:23, II.Korintliler 13:14
[407] Koloseliler 2:18, Vahiy 19:10, Romalılar 1:25
[408] Yuhanna 14:6, I.Timoteyus 2:5, Efesliler 2:18, Koloseliler 3:17

3. Şükranla birlikte sunulan dua, dini tapınışın özel bir parçası olup,[409] tüm insanlarca yapılması Tanrı tarafından şart koşulmuştur:[410] ve kabul edilmesi için Oğul'un ismiyle,[411] Ruhu'nun yardımıyla,[412] O'nun iradesine uygun olarak,[413] anlayış, saygı, alçakgönüllülük, içtenlik, iman, sevgi, ve katlanışla;[414] ve eğer sesli bir şekilde yapılıyorsa, kişi tarafından bilinen bir dilde dua edilmelidir.[415]

4. Yasal olan şeyler için;[416] ve şu anda yaşamakta olan ya da bundan sonra yaşayacak olan her tür insan için dua edilebilir:[417] fakat ne ölmüş olanlar[418] ne de ölüme götüren günahı işledikleri bilinen kişiler için dua edilebilir.[419]

5. Farklı vakit ve mevsimlerde, kutsal ve dini bir tavırla yerine getirilmesi gereken[420] dini yeminlerin,[421] dini adakların,[422] ciddi oruçların,[423] ve özel durumlarda sunulan şükranların[424] yanı sıra, Kutsal Yazılar'ın tanrısal bir korkuyla okunması,[425] Söz'ün anlayış, iman ve saygıyla Tanrı'ya itaat ederek vicdanen dinlenmesi[426] ve doğru bir şekilde vaaz edilmesi,[427] lütuf dolu bir yürekten Mezmurlar söylenmesi;[428] ve ayrıca Mesih tarafından verilmiş Sakramentlerin doğru bir şekilde verilmesi ve layık bir şekilde alınması, olağan dini tapınışın parçalarıdır.[429]

6. Dua ve dini tapınma ve bunların diğer kısımları artık Müjde'nin altında olduğundan, tapınışın ne bir yere bağlı olarak veya ne de bir yöne bağlı olarak

---

[409] Filipililer 4:6
[410] Mezmur 65:2
[411] Yuhanna 14:13-14; I.Petrus 2:5
[412] Romalılar 8:26
[413] I.Yuhanna 5:14
[414] Mezmur 47:7, Vaiz 5:1-2, İbraniler 12:28, Yaratılış 18:27, Yakup 5:16; 1:6-7, Markos 11:24; Matta 6:12, 14-15, Koloseliler 4:2, Efesliler 6:18
[415] I.Korintliler 14:14
[416] I.Yuhanna 5:14
[417] I.Timoteyus 2:1-2, Yuhanna 17:20, II.Samuel 7:29; Rut 4:12
[418] II.Samuel 12:21-23, Luka 16:25-26, Vahiy 14:13
[419] I.Yuhanna 5:16
[420] İbraniler 12:28
[421] Yasanın Tekrarı 6:13, Nehemya 10:29
[422] Yeşaya 19:21, Vaiz 5:4-5
[423] Yoel 2:12, Ester 4:16, Matta 9:15, I.Korintliler 7:5
[424] Mezmur 107, Ester 9:22
[425] Elçilerin İşleri 15:21, Vahiy 1:3
[426] Yakup 1:22, Elçilerin İşleri 10:33, Matta 13:19, İbraniler 4:2, Yeşaya 66:2
[427] II.Timoteyus 4:2
[428] Koloseliler 3:16, Efesliler 5:19, 13, Yakup 5:13
[429] Matta 28:19, I.Korintliler 11:23-29, Elçilerin İşleri 2:42

yapılması onu daha kabul edilebilir kılar:[430] fakat Tanrı'ya her yerde,[431] ruhta ve gerçekte;[432] gündelik bir şekilde[433] aile içerisinde[434] olduğu gibi, gizlilikte, her bir kişi kendi başına[435] tapınmalıdır; bu nedenle daha güçlü olarak genel toplantılarla da Tanrı'ya tapınılmalıdır, ki Tanrı tarafından Sözü ya da sağlayışı aracılığıyla kişiler bunları yapmaya çağrıldıklarından tüm bunlar dikkatsizce ya da bilinçli olarak ihmal edilmemeli ya da bırakılmamalıdır.[436]

7. Genel olarak, Tanrı'ya tapınış için uygun bir zaman diliminin bir kenara ayrılması doğanın yasası olduğundan, Tanrı da Sözü'nde, olumlu, ahlaki ve kalıcı bir buyrukla tüm çağlardaki tüm insanları buna bağlayarak, özellikle yedi günden birini, Şabat günü olması ve Kendisine takdis edilmesi için belirlemiştir:[437] ki bu da dünyanın başlangıcından Mesih'in dirilişine dek haftanın sonuncu günü olmuş; ve Mesih'in dirilişinden beri haftanın birinci günü olmak üzere değiştirilmiştir,[438] ki Kutsal Yazılar'da buna Rab'bin Günü adı verilir[439] ve dünyanın sonuna dek Hristiyan Şabatı olarak tutulmalıdır.[440]

8. Bu nedenle, kişilerin yüreklerini uygun bir şekilde hazırlamasından ve güncel işlerini daha önceden ayarlayıp, düzenlemesinden sonra yalnızca tüm işlerinden, sözlerinden, ve dünyasal iş ve etkinliklerine ilişkin düşüncelerinden gün boyunca kutsal bir dinlenmeye çekilmesiyle değil,[441] fakat tüm bu zamanı toplu ve kişisel Tanrı tapınışında ve yapılması gerekli olan ve diğer merhamet eylemlerini yapmakla geçirmeleriyle bu Şabat, Rab'be takdis edilmiş olur.[442]

BÖLÜM XXII: Yasaya Uygun Yeminler

[430] Yuhanna 4:21
[431] Malaki 1:11, I.Timoteyus 2:8
[432] Yuhanna 4:23-24
[433] Matta 6:11
[434] Yeremya 10:25, Yasanın Tekrarı 6:6-7, Eyüp 1:5, II.Samuel 6:18, 20, I.Petrus 3:7, Elçilerin İşleri 10:2
[435] Matta 6:6, Efesliler 6:18
[436] Yeşaya 56:6-7, İbraniler 10:25, Özdeyişler 1:20-21, 24; 8:34, Elçilerin İşleri 13:42, Luka 4:16, Elçilerin İşleri 2:42
[437] Çıkış 20:8, 10-11, Yeşaya 56:2, 4, 6-7
[438] Yaratılış 2:2-3; I.Korintliler 16:1; Elçilerin İşleri 10:7
[439] Vahiy 1:10
[440] Çıkış 20:8, 10, Matta 5:17-18
[441] Çıkış 20:8; 16:23, 25-26, 29-30; 31:15-17, Yeşaya 63:13, Nehemya 13:15-19, 21-22
[442] Yeşaya 63:13, Matta 12:1-13

1. Yasal yemin, dini tapınışın bir parçasıdır;[443] öyle ki, kişi uygun bir durumda bunu yapmakla kesin bir şekilde yemin ederek Tanrı'yı bu iddia ya da vaatlere tanıklık edip, yemin ettiği şeylerin doğruluğuna ya da yanlışlığına göre kendisini yargılamaya çağırır.[444]

2. Tanrı'nın ismi, insanların üzerine yemin etmeleri gereken tek isimdir; ki bu isim de tüm kutsal korku ve saygıyla kullanılmalıdır.[445] Bu nedenle o görkemli ve korkunç isim üzerine boş yere ya da gelişi güzel yemin etmek; ya da başka her hangi bir şey üzerine yemin etmek günahtır ve bundan nefret edilmelidir.[446] Ancak büyük önem ve ağırlık taşıyan zamanlarda, yemin etmek, hem eski hem de Yeni Ahit'te Tanrı Sözü tarafından onaylanmaktadır;[447] bu nedenle bu gibi konularda yasal bir otorite tarafından talep edildiğinde bu yasal yemin edilmelidir.[448]

3. Yemin eden kişi, böylesine ciddi bir eylemin ağırlığının farkında olmalıdır, ve bunu yaparken de hakkında yemin ettiği şeylerin doğruluğundan tamamıyla emin olmalıdır:[449] aynı şekilde kişi, yemin ederek kendisini iyi ve adil olan, ve böyle olduğuna inandığı, ve yapabileceği ve yapmaya karar verdiği şeyin dışındaki hiçbir şeye kendini bağlayamaz.[450] [451]

4. Çoğul anlam taşımayan, açık ve düz anlamlı sözcükler kullanılarak, düşüncede şüpheye düşmeden yemin edilmelidir.[452] Günah işlenmesini gerektiren bir şey için yemin edilemez ancak günahsız olan herhangi bir şey için yemin edildiğinde, kişiyi, sonunda kendisinin zarar görmesi pahasına sözünü yerine getirme yükümlülüğüyle bağlayacaktır.[453] Ayrıca sapkınlara ya da tanrısızlara karşı bu yemin edilmiş olsa dahi, bozulamaz.[454]

5. Adak, vaatsel yemin ile benzer bir doğaya sahiptir, ve aynı dini itina ile adanmalı ve aynı sadakatle yerine getirilmelidir.[455]

---

[443] Yasanın Tekrarı 10:20
[444] Çıkış 20:7, Levililer 19:12, II.Korintliler 1:23, II.Tarihler 6:22-23
[445] Yasanın Tekrarı 6:13
[446] Çıkış 20:7, Yeremya 5:7, Matta 5:34, 37, Yakup 5:12
[447] İbraniler 6:16; II.Korintliler 1:23; Yeşaya 65:16
[448] I.Krallar 8:31, Nehemya 13:25, Ezra 10:5
[449] Çıkış 20:7, Yeremya 4:2
[450] Yaratılış 24:2-3, 5-6, 8-9
[451] Bilinçli olarak boş bırakılmıştır.
[452] Yeremya 4:2, Mezmur 24:4
[453] I.Samuel 25:22, 32-34, Mezmur 15:4
[454] Hezekiel 17:16, 18-19, Yeşu 9:18-19, II.Samuel 21:1
[455] Yeşaya 19:21, Vaiz 5:4-6, Mezmur 61:8; 66:13-14

6. Herhangi bir yaratığa değil yalnızca Tanrı'ya yemin edilebilir:[456] ve kabul edilebilmesi için gönüllü olarak, imanla ve sorumluluk vicdanıyla, alınmış olan merhamete duyulan şükran tavrıyla ya da istediğimiz bir şeyi almak amacıyla edilmelidir; böyle yapmakla kişi kendini bazı yükümlülükler altına ya da Tanrı Sözü'ne uyduğu sürece diğer sorumluluklar altına sokar.[457]

7. Hiçbir insan, Tanrı Sözü'nde yasaklanmış olan ya da Söz'ün içindeki bir buyruğun yerine getirilmesine engel teşkil edecek olan ya da kişinin kendi gücünü aşan ve yapmaya yemin ettiği şeyi gerçekleştirmesi için yeterli kılınacağına dair Tanrı tarafından kendisine hiç bir söz verilmemiş olan bir şeyi yapmaya yemin edemez.[458] Bunun ışığında, daimi bekar yaşam, bilinçli fakirlik ve normal itaat antları gibi papalık ve manastır yeminleri, daha yüksek yetkinlik seviyeleri olmaktan çok uzaktırlar, öyle ki, tersine bunlar, hiçbir Hristiyanın kendisini altına sokmaması gereken batıl ve günahlı kötülüklerdir.[459]

BÖLÜM XXIII: Hükümetler

1. Tüm dünyada en yüce Rab ve Kral olan Tanrı, kendi yüceliği ve halkın iyiliği için insanların üzerinde hükümetler yerleştirmiştir: ve bu nedenle de onları, iyilerin korunması ve teşvik edilmesi, kötülerin ise cezalandırılması için kılıcın gücüyle ile silahlandırmıştır.[460]

2. Bir hükümet kademesinde görev yapmaya çağrılırlarsa, Hristiyanların bunu kabul etmeleri yasaldır:[461] bu görevin yapılması sırasında kutsallığı, adaleti ve esenliği toplum yararı için konulmuş yasalara uygun olarak korumaya özellikle dikkat etmelidir;[462] dolayısıyla bu amaca hizmet etmek üzere, artık Yeni Antlaşma altında olarak, adil ve gerekli durumlarda yasal olarak savaşa girebilirler.[463]

3. Hükümetler, Söz'ün ve Sakramentlerin yönetimlerini;[464] ya da göklerin

[456] Mezmur 76:11; Yeremya 44:25-26
[457] Yasanın Tekrarı 23:21-23, Mezmur 50:14, Yaratılış 28:20-22, I.Samuel 1:11, Mezmur 66:13-14; 132:2-5
[458] Elçilerin İşleri 23:12, 14, Markos 6:26, Sayılar 30:5, 8, 12-13
[459] Matta 19:11-12, I.Korintliler 7:2, 9, Efesliler 4:28, I.Petrus 4:2, I.Korintliler 7:23
[460] Romalılar 13:1-4, I.Petrus 2:13-14
[461] Özdeyişler 8:15-16, Romalılar 13:1-2, 4
[462] Mezmur 2:10-12, I.Timoteyus 2:2, Mezmur 82:3-4, II.Samuel 23:3, I.Petrus 2:13
[463] Luka 3:14, Romalılar 13:4, Matta 8:9-10, Elçilerin İşleri 10:1-2, Vahiy 17:14, 16
[464] II.Tarihler 26:18

egemenliğinin anahtarlarını kendi yetkilerine alamazlar;[465] ya da imanla ilgili konulara en küçük şekilde bile karışamazlar.[466] Bununla birlikte hepimizin ortak Rabbi olan Tanrı'nın kilisesini, Hristiyan mezhepler arasında ayrım yapmadan, tüm kilise görevlilerinin her hangi bir şiddet ya da tehlike içinde olmaksızın kutsal görevlerinin her kısmını tamamıyla, özgürce ve şüphesiz olarak yerine getirmenin verdiği zevkle yaşamasını sağlayacak bir tavırda hükümetler, bakan ve yetiştiren babalar olarak, Rabbimizin topluluğunu korumalı ve gözetmelidir.[467] Ve İsa Mesih, kendi kilisesinde düzenli bir yönetim ve disiplin oluşturduğundan, toplumun yararına konulmuş hiçbir yasa, kendi ikrar ve inançlarına göre farklı mezheplere gönüllü olarak üye olan Hristiyanlar arasındaki bu yönetim ve disipline karışamaz, bunu kendi yetkisi altında sayma yoluyla bu Hristiyanlar arasında uygulanmasına izin veremez ya da mani olamaz.[468] Kendi yetkisi altındaki tüm insanları ve bu kişilerin şanlarını, gerek din gerek dinsizlik nedeniyle hiç kimsenin zarar görmeyeceği, onurunun kırılmayacağı, şiddete, haksızlığa ya da fiziksel yaralanmalara maruz kalmayacağı şekilde korumak: ve tüm dini ve kilisesel toplantıların saldırı ya da kesintiye uğramaksızın yapılmasını sağlamak için gerekli önlemleri almak hükümetin sorumluluğudur.[469]

4. Hükümetler için dua etmek,[470] yönetimde bulunanlara saygı göstermek,[471] vergilerini ve diğer gerekleri ödemek,[472] kanunlara uymak ve yetkililere boyun eğmek vicdan nedeniyle kişilerin görevidir.[473] Dinsizlik ya da din farklılığı hükümetin adil ve yasal yetkisini geçersiz kılmaz; ne de insanları bu yönetimlere boyun eğme yükümlülüğünden özgür kılar:[474] ayrıca, kilisesel görevliler bunun kapsamı dışında değildirler,[475] ne bu yönetimlerin yetkisi ne de onların hükmü altında olan insanlar üzerinde Papa'nın yetki ve yargı hakkı vardır; tüm bunlardan da öte, sapkın oldukları yargısıyla ya da başka bir fikir üzerine Papa'nın onları yetkilerinden ya da yaşamlarından alı koyma yetkisi yoktur.[476]

---

[465] Matta 18:17; 16:19, I.Korintliler 12:28-29, Efesliler 4:11-12, I.Korintliler 4:1-2, Romalılar 10:15, İbraniler 5:4
[466] Yuhanna 18:36, Elçilerin İşleri 5:29, Efesliler 4:11-12
[467] Yeşaya 49:23, Romalılar 13:1-6
[468] Mezmur 105:15, Elçilerin İşleri 18:14-15
[469] Romalılar 13:4, I.Timoteyus 2:2
[470] I.Timoteyus 2:1-2
[471] I.Petrus 2:17
[472] Romalılar 13:6-7
[473] Romalılar 13:5, Titus 3:1
[474] I.Petrus 2:13-14, 16
[475] Romalılar 13:1, I.Krallar 2:35, Elçilerin İşleri 25:9-11, II.Petrus 2:1, 10-11, Yahuda 8-11
[476] II.Selanikliler 2:4, Vahiy 13:15-17

BÖLÜM XXIV: Evlilik ve Boşanma

1. Evlilik tek bir erkek ve tek bir kadın arasında olmalıdır: ne erkeğin ne de kadının kendisine aynı anda birden fazla eş alması yasaldır.[477]

2. Evlilik, kadının ve kocanın karşılıklı yardımda bulunmaları,[478] insan ırkının yasal yollardan ve kilisenin de tanrısal tohumla çoğalması;[479] ve murdarlığın engellenmesi için düzenlenmiştir.[480]

3. Kendi yargılarıyla rıza gösterme yetisinde olan her tür insan evlenebilir.[481] Ancak yalnızca Rab'de evlenmek Hristiyanların sorumluluğudur.[482] Bu nedenle, gerçek reform dinini ikrar eden kişiler, tanrısızlarla, papa yandaşlarıyla ya da diğer putperestlerle evlenmemelidirler: ne de tanrısal kişiler, yaşamlarında açıkça büyük kötülüklerde bulunan ya da lanetlenmiş sapkın öğretileri benimseyen kişilerle evlilik aracılığıyla aynı boyunduruk altına girmelidir.[483]

4. Evlilik, Söz'ün yasakladığı şekilde akraba bağları içinde gerçekleşmemelidir.[484] Bu tür ensest evlilikler, kadın ve erkeğin karı ve koca olarak yaşamalarını sağlamak üzere hiçbir insan yasası ya da insanların çıkardığı kanunlara ya da her iki tarafın isteğine dayandırılarak gerçekleştirilemez.[485]

5. Antlaşan çiftlerin evlilikten hemen önce cinsel ahlaksızlıkta bulunmaları ya da başkalarıyla zina etmeleri durumunda masum olan tarafa antlaşmayı bozması için haklı bir sebep verir.[486] Evlilikten sonra zina işlenmesi durumunda ise masum olan tarafın boşanma yoluna gitmesi[487] ve boşanmadan sonra, sanki boşadığı eşi ölmüş gibi başka bir kişiyle evlenmesi yasaldır.[488]

---

[477] Yaratılış 2:24, Matta 19:5-6, Özdeyişler 2:17
[478] Yaratılış 2:18
[479] Malaki 2:15
[480] I.Korintliler 7:2, 9
[481] İbraniler 13:4, I.Timoteyus 4:3, I.Korintliler 7:36-38
[482] I.Korintliler 7:39
[483] Yaratılış 34:14, Çıkış 34:16, Yasanın Tekrarı 7:3-4, I.Krallar 11:4, Nehemya 13:25-27, Malaki 2:11-12,
II.Korintliler 6:14
[484] Levililer 18, I.Korintliler 5:1, Amos 2:7
[485] Markos 6:18, Levililer 18:24-28
[486] Matta 1:18-20
[487] Matta 5:31-32
[488] Matta 19:9, Romalılar 7:2-3

6. İnsanın bozulmuşluğu, Tanrı'nın evlilik aracılığıyla birleştirdiklerini geçersiz sebeplerden ayırmayı amaçlasa da, zina ya da bunun gibi kasti terk gibi durumlar dışında, kilise ya da devlet tarafından hiçbir şekilde çözüm bulunamayacağından, evlilik bağının çözülmesi için yeterli sebep oluşturmaz:[489] Bu durumda halk önünde ve düzenli şekilde işlemler yapılmalıdır: ve durumla ilişkili olan taraflar kendi iradelerine ve bilgeliklerine bırakılmamalıdır.[490]

BÖLÜM XXV: Kilise

1. Gözle görülmeyen katolik ya da evrensel kilise, Baş olan Mesih'in yetkisi altında geçmişte, şu an ve gelecekte toplanan tüm seçilmişlerden oluşur. Kilise her şeyi dolduranın doluluğu; O'nun eşi ve bedenidir.[491]

2. Gözle görülen kilise de Müjde'nin yetkisi altındadır. (Bu kilise, önceden yasa altında olanlar gibi tek bir ulusa kısıtlı değildir). Bütün dünyada aynı gerçek dini benimsemiş olanlardan[492] ve onların çocuklarından oluşur.[493] Kilise, Rab İsa Mesih'in egemenliğidir;[494] Tanrı'nın evi ve ailesidir.[495] Kilise dışında bir kurtuluş olanaksızdır.[496]

3. Gözle görülen bu katolik kiliseye Mesih, bu yaşamda dünyanın sonuna kadar kutsalların toplanması ve yetkinleştirilmesi için Tanrı'nın hizmetini, esinini, ve kanunlarını vermiştir: ve Kendi varlığıyla ve Ruhu'yla, vaadi uyarınca, bunları yerine getirmeye yeterli kılar.[497]

4. Bu katolik kilise, bazen daha fazla bazen daha az görünür olmuştur.[498] Bu kilisenin üyeleri olan bazı kiliseler, Müjde doktrininin öğretilmesine ve kabul edilmesine, buyruklara uyulmasına ve tapınma toplantılarına göre daha az ya da daha fazla paktır.[499]

---

[489] Matta 19:8-9, I.Korintliler 7:15, Matta 19:6
[490] Yasanın Tekrarı 24:1-4
[491] Efesliler 1:10, 22-23; 5:23, 27, 32, Koloseliler 1:18
[492] I.Korintliler 1:2; 12:12-13, Mezmur 2:8, Vahiy 7:9, Romalılar 15:9-12
[493] I.Korintliler 7:14, Elçilerin İşleri 2:39, Hezekiel 16:20-21, Romalılar 11:16, Yaratılış 3:15; 17:7
[494] Matta 13:47, Yeşaya 9:7
[495] Efesliler 2:19, Efesliler 3:15
[496] Elçilerin İşleri 2:47
[497] I.Korintliler 12:28, Efesliler 4:11-13, Matta 28:19-20, Yeşaya 59:21
[498] Romalılar 11:3-4; Vahiy 12:6, 14
[499] Vahiy 2; 3, I.Korintliler 5:6-7

5. Gökyüzünün altındaki en pak kiliselerde bile hem yanlışlığa hem de karışıklığa açıktır;[500] bazıları öylesine bozulmuşlardır ki, artık Mesih'in kilisesi değil Şeytan'ın havraları haline gelmişlerdir.[501] Ancak her şeye rağmen, yeryüzünde Tanrı'ya, O'nun isteğine göre tapınan bir kilise daima var olacaktır.[502]

6. Kilisenin, Rab İsa Mesih'ten başka bir başı yoktur.[503] Roma'daki Papa da, hiçbir şekilde bu kilisenin başı olamaz.[504]

BÖLÜM XXVI: İmanlıların Beraberliği

1. Başları olan İsa Mesih'le, O'nun Ruhu aracılığıyla iman yoluyla birleşmiş olan tüm kutsallar, O'nunla birlikte lütfunda, acılarında, ölümünde, dirilişinde ve yüceliğinde paydaşlık içerisindedirler:[505] ve birbirlerine de sevgiyle bağlı olduklarından, armağanlarını ve lütuflarını paylaşırlar,[506] Hem içsel hem de dışsal insanda, birbirlerinin iyiliği için ister özel ister halk arasında olsun, gerekli sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdürler.[507]

2. Kutsallar, inançları gereği, tapınmada ve kendilerinin ruhsal gelişimine katkıda bulunan diğer eylemleri yaparken ve ayrıca kendilerine has farklı armağan ve gereksinimlerine göre birbirlerini dışsal konularda rahatlatırken kutsal bir paydaşlık ve birlik oluşturmalı ve bunu korumalıdırlar.[508] Öyle ki, bu beraberlik, Rab İsa'nın adını anan bütün insanlara ve her yerde sunulmalıdır.[509]

3. Kutsalların Mesih'le olan bu beraberlikleri, onları Tanrısal özyapının ortakları yapmaz ya da bu anlamda Mesih'le eşit kılmaz: ki bunların her biri saygısızlık ve küfür anlamına gelir.[510] Ne de kutsalların birbirleriyle olan bu beraberlikleri, her birinin özel olarak sahip olduğu mal varlığındaki unvan ya da saygınlığı ortadan

[500] I.Korintliler 13:12, (Vahiy 2; 3) Matta 13:24-30, 47
[501] Vahiy 18:2, Romalılar 11:18-22
[502] Matta 16:18, Mezmur 72:17; 102:28, Matta 28:19-20
[503] Koloseliler 1:18, Efesliler 1:22
[504] Matta 23:8-10, II.Selanikliler 2:3-4, 8-9, Vahiy 13:6
[505] I.Yuhanna 1:3, Efesliler 3:16-19, Yuhanna 1:16, Efesliler 2:5-6, Filipililer 3:10, Romalılar 6:5-6, II.Timoteyus 2:12
[506] Efesliler 4:15-16, I.Korintliler 12:7; 3:21-23, Koloseliler 2:19
[507] I.Selanikliler 5:11, 14, Romalılar 1:11-12, 14, I.Yuhanna 3:16-18, Galatyalılar 6:10
[508] İbraniler 10:24-25, Elçilerin İşleri 2:42, 46, Yeşaya 2:3, I.Korintliler 11:20
[509] Elçilerin İşleri 2:44-45, I.Yuhanna 3:17, II.Korintliler8; 9, Elçilerin İşleri 11:29-30
[510] Koloseliler 1:18-19, I.Korintliler 8:6, Yeşaya 42:8, I.Timoteyus 6:15-16, Mezmur 45:7, İbraniler 1:8-9

kaldırır ya da bozar.[511]

BÖLÜM XXVII: Sakramentler

1. Sakramentler, lütuf antlaşmasının kutsal sembol ve mühürleridir,[512] Mesih'i ve O'nun sağladığı yararları temsil etmek; ve O'na olan ilgimizi onaylamak[513] amacıyla Tanrı'nın kendisi tarafından oluşturmuştur:[514] ayrıca, kiliseye ait olanlarla, dünyanın geri kalan kısmına ait olanlar arasında gözle görünür bir farklılık yaratmak;[515] ve onları Tanrı Sözü'ne uygun bir şekilde Tanrı'nın Mesih'teki hizmetine köklü bir şekilde dahil etme amacını taşırlar.[516]

2. Her Sakramentte, sembol ile simgelenen şey arasında ruhsal bir bağ ya da sakramental bir birlik bulunmaktadır: öyle ki, birinin adı ve etkisi, diğerine atfedilir.[517]

3. Sakramentlerde ya da Sakramentlerin uygun şekilde kullanımı sonunda verilen lütuf, bunların içindeki her hangi bir güç aracılığıyla verilmez; ne de her hangi bir sakramentin etkisi bu Sakramenti uygulayan görevlinin kutsallığına ya da uygulamadaki amacına bağlıdır:[518] fakat Ruh'un işleyişine,[519] ve bu Sakramentlerin uygulanmasını onaylayan buyruğu ve bu Sakramentleri layık bir şekilde alanlara verilen bereket vaadini içeren söze bağlıdır.[520]

4. Rabbimiz Mesih tarafından Müjde'de verilen yalnızca iki Sakrament bulunmaktadır; yani, Vaftiz ve Rab'bin Sofrası: ki bunların hiçbiri Söz'ün yasal olarak atanmış görevlileri dışında hiç kimse tarafından uygulanamaz.[521]

5. Eski Ahit'te, ruhsal şeylerin simgelendiği ve açıklandığı Sakramentler, Yeni Ahit'tekilerle aynı öze sahiptiler.[522]

---

[511] Çıkış 20:15, Efesliler 4:28, Elçilerin İşleri 5:4
[512] Romalılar 4:11; Yaratılış 17:7, 10
[513] I.Korintliler 10:16; 11:25-26, Galatyalılar 3:27, 17
[514] Matta 28:19, I.Korintliler 11:23
[515] Romalılar 15:8, Çıkış 12:48, Yaratılış 34:14
[516] Romalılar 6:3-4, I.Korintliler 10:16, 21
[517] Yaratılış 17:10, Matta 26:27-28, Titus 3:5
[518] Romalılar 2:28-29, I.Petrus 3:21
[519] Matta 3:11, I.Korintliler 12:13
[520] Matta 26:27-28; 28:19-20
[521] Matta 28:19, I.Korintliler 4:1, 11:20, 23, İbraniler 5:4
[522] I.Korintliler 10:1-4

BÖLÜM XXVIII: Vaftiz

1. Vaftiz, İsa Mesih tarafından verilmiş Yeni Ahit'e ait bir Sakramenttir[523] ve vaftiz olan kişinin yalnızca gözle görülen kiliseye kati katılışını göstermekle kalmaz;[524] fakat aynı zamanda kişi için Mesih'e aşılanışının,[525] yenilenişinin,[526] günahlarının bağışının[527] ve İsa Mesih aracılığıyla kendisini Tanrı'ya vererek yeni bir yaşam sürmeye başlamasının[528] ve lütuf antlaşmasının işareti ve mührüdür.[529] Bu Sakrament, Mesih'in buyruğu uyarınca kilisesinde dünyanın sonuna dek uygulanmalıdır.[530]

2. Bu Sakramentte kullanılacak olan dışsal unsur su olup, vaftiz olacak kişi, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla, yasal olarak atanmış bir Müjde görevlisi tarafından vaftiz edilmelidir.[531]

3. Kişinin suya batırılması gerekli değildir; fakat kişinin üzerine su dökme ya da serpme yoluyla da vaftiz doğru bir şekilde uygulanmış olur.[532]

4. Yalnızca Mesih'e iman ve itaat eden kişiler[533] değil, fakat anne ve babadan birisinin ya da her ikisinin de imanlı olduğu ailelerin bebekleri de vaftiz edilmelidir.[534]

5. Tanrı'nın buyruğunu küçümsemek ya da göz ardı etmek büyük bir günah olsa[535] da, bir kişinin vaftiz olmaksızın yeniden doğmasının ya da kurtulmasının mümkün olmaması anlamında lütuf ve kurtuluş vaftize ayrılmaz bir şekilde bağlı değildir:[536] diğer taraftan da vaftiz olan her kişinin yeniden doğmuş olduğunu kesin olarak

---

[523] Matta 28:19
[524] I.Korintliler 12:13
[525] Galatyalılar 3:27, Romalılar 6:5
[526] Titus 3:5
[527] Markos 1:4
[528] Romalılar 6:3-4
[529] Romalılar 4:11, Koloseliler 2:11-12
[530] Matta 28:19-20
[531] Matta 3:11, Yuhanna 1:33, Matta 28:19-20
[532] İbraniler 9:10, 19-22, Elçilerin İşleri 2:41; 16:33, Mark. 7:4
[533] Markos 16:15-16, Elçilerin İşleri 8:37-38
[534] Yaratılış 17:7-8, Galatyalılar 3:9, 14, Koloseliler 2:11-12, Elçilerin İşleri 2:38-39, Romalılar 4:11-12, I.Korintliler 7:14, Matta 28:19, Markos 10:13-16, Luka 18:15
[535] Luka 7:30, Çıkış 4:24-26
[536] Romalılar 4:11, Elçilerin İşleri 10:2, 4, 22, 31, 45, 47

söylemek mümkün değildir.[537]

6. Vaftizin etkisi uygulandığı ana bağlı değildir;[538] ancak buna rağmen doğru bir şekilde yapıldığında, vaat edilen lütuf, Tanrı iradesinin bilgeliği uyarınca ve O'nun belirlediği zamanda kişiye yalnızca sunulmakla kalmaz, fakat Kutsal Ruh tarafından gerçekten sergilenip bu lütfun sahibi olan kişiye verilir.[539]

7. Vaftiz Sakramenti herhangi bir kimseye tek bir kez uygulanmalıdır.[540]

BÖLÜM XXIX: Rab'bin Sofrası

1. Rabbimiz İsa, ele verildiği gece kendi bedeninden ve kanından oluşan, Rab'bin Sofrası adı verilen, Kendini kurban olarak sunmasının ve ölümünün kalıcı olarak hatırlanması amacıyla dünyanın sonuna dek kilisesinde uygulanması; bunun gerçek imanlılara getirdiği tüm yararların mühürlenmesi, onların ruhsal beslenmesi ve O'nda büyümesi, O'na borçlu oldukları tüm sorumluluklara daha kökten sarılmaları; O'nun mistik bedeninin üyeleri olarak O'nunla ve birbirleriyle olan paydaşlıklarının bağı ve andı olması için bu Sakramenti verdi.[541]

2. Bu Sakramentte, Mesih ne Babası'na sunulur; ne de dirilerin ve ölülerin günahlarının bağışlanması için gerçek bir kurban verilmektedir;[542] fakat bu, Kendisini, Kendisi aracılığıyla, çarmıh üzerinde, tüm zamanlar için geçerli olmak üzere tek bir defa sunuşunun yalnızca anılmasıdır: Bu tören, Mesih'in kendisini herkesin uğruna çarmıhta tek bir kez sunmasının yalnızca anılması ve Mesih'in tüm bu yaptıkları için Tanrı'ya ruhsal sunu olarak verilmesidir.[543] bu nedenle papalığa ait olan Missa (onların deyişiyle) kefareti, Mesih'in tüm seçilmişleri uğruna tek bir kez kurban oluşunu derin bir şekilde zedelemektedir.[544]

3. Rab İsa, bu Sakramentte Kendi buyruğunu insanlara duyurması; dua edip, ekmek ve şarap öğelerini kutsaması ve böylece onları günlük kullanıştan alıp, kutsal kullanış için ayırması; ekmeği alıp bölmesi, kâseyi alıp (kendileri de dahil

[537] Elçilerin İşleri 8:13, 23
[538] Yuhanna 3:5, 8
[539] Galatyalılar 3:27, Titus 3:5, Efesliler 5:25-26, Elçilerin İşleri 2:38, 41
[540] Titus 3:5
[541] I.Korintliler 11:23-26; 10:16-17, 21; 12:13
[542] İbraniler 9:22, 25-26, 28
[543] I.Korintliler 11:24-26, Matta 26:26-27
[544] İbraniler 7:23-24, 27, İbraniler 10:11-12, 14, 18

olmak üzere) o anda toplulukta bulunmayanlara değil[545] fakat bu sofraya katılanlara her ikisini de vermesi amacıyla hizmetliler atamıştır.[546]

4. Yalnızca özel Missa ayinleri ya da bu Sakramenti yalnızca bir Rahip ya da başka bir şey aracılığıyla almak;[547] Tanrı halkına vermeyi reddetmek,[548] içindeki unsurlara tapınmak, yücelterek hayranlıkla ortalıkta gezdirmek, sahte dini kullanım için kullanmak gibi davranışların hepsi bu Sakramentin doğasına ve Mesih'in buyruğuna tümüyle aykırıdır.[549]

5. Bu Sakramentin Mesih tarafından buyrulan amaca uygun olarak kullanılmak üzere ayrılan dışsal unsurları, çarmıha gerilmiş Mesih'le öyle bir ilişki içerisindedir ki bazen, gerçekten ancak yalnızca Sakramental olarak, temsil ettikleri gerçeklerin adıyla çağrılırlar, ki bunlara Mesih'in bedeni ve kanı denir;[550] bununla birlikte, öz ve doğa olarak, halen daha önce oldukları gibi gerçekten ve yalnızca ekmek ve şarap olarak kalırlar.[551]

6. Ekmek ve şarabın, rahibin kutsamasıyla ya da başka herhangi bir şekilde Mesih'in bedenine ve kanına dönüştüğü öğretisi (buna madde dönüşümü adı verilmiştir; *ingilizcede* transubstantiation), yalnızca Kutsal Yazı'ya aykırı değil, mantık ve sağduyuya bile terstir; ve bu Sakramentin doğasını hiçe saymış; çeşitli batıl inançlara ve hatta putperestliğe neden olmuştur.[552]

7. Bu Sakramentteki görsel unsurları dışsal olarak almış layık kişiler,[553] böylece, çarmıha gerilmiş olan Mesih'ten ve O'nun ölümünün tüm yararlarından iman aracılığıyla içsel olarak, gerçekten, ancak dünyasal ya da bedensel olarak değil, ruhsal olarak alır ve beslenirler: Mesih'in bedeni ve kanı, böylece, fiziksel ya da dünyasal olarak ekmek ve şarabın içinde, onlarla beraber ya da onların altında değildir; bunun yanında bu sakramente katılanların dışsal algılarının bu unsurları algılaması gibi, gerçekten ancak ruhsal olarak bu kişilerin imanlarına bu beden ve kan açık şekilde görünmektedir.[554]

---

[545] Elçilerin İşleri 20:7, I.Korintliler 11:20
[546] Matta 26:26-28, Markos 14:22-24, Luka 22:19-20, I.Korintliler 11:23-26
[547] I.Korintliler 10:6
[548] Markos 14:23, I.Korintliler 11:25-29
[549] Matta 15:9
[550] Matta 26:26-28
[551] I.Korintliler 11:26-28, Matta 26:29
[552] Elçilerin İşleri 3:21, I.Korintliler 11:24-26, Luka 24:6, 39
[553] I.Korintliler 11:28
[554] I.Korintliler 10:16

8. Ne yaptıklarının farkında olmayanlar ve kötü insanlar, bu Sakramentteki dışsal unsurları alsalar bile, bunların simgeledikleri şeylere ortak olmamaktadırlar; ancak layık olmayarak bu sofraya geldiklerinden, Rab'bin bedenine karşı suç işlemekten suçludurlar ve kendi üzerlerine lanet getirirler. Bu nedenle tüm imansız ve tanrısızlar O'nunla paydaşlıktan tat alma konumunda olmadıklarından, Rab'bin Sofrası'na da layık değildirler; ve Mesih'e karşı büyük bir günah işlemeden, bu durumlarıyla bu kutsal gizlerden alamazlar[555] ya da katılmalarına izin verilmez.[556]

BÖLÜM XXX: Kilise Disiplini

1. Kilisenin Kralı ve Başı olarak Rab İsa, ülke hükümetinden ayrı olarak, kilisenin önderlerinin elinde olmak üzere bir yönetim şekli belirlemiştir.[557]

2. Bu önderlere göklerin egemenliğinin anahtarları verilmiştir; dolayısıyla günahları bağışlama ya da bağışlamama; tövbesizlere hem Söz hem de disiplin aracılığıyla göklerin egemenliğinin kapılarını kapatma; ve tövbeli günahlılara ise Müjde'nin hizmetiyle ya da durum gerektirirse disiplin altından çıkarma yoluyla göklerin egemenliğinin kapılarını onlara açma yetkisi verilmiştir.[558]

3. Kilise disiplini, suç işleyen kardeşleri yeniden kazanmak, başkalarının benzer suçları işlemekten caydırmak, bütün bedeni etkisine alabilecek olan o kötü mayayı temizlemek, Mesih'in onurunu ve Müjde'nin kutsal tanıklığını aklamak, Tanrı'nın antlaşmasının ve mühürlerinin kötü kişiler tarafından kirletilerek zedelemesi durumunda kilisenin üzerine haklı olarak gelebilecek olan Tanrı'nın öfkesine engel olmak için gereklidir.[559]

4. Bu amaçlara daha sağlıklı bir şekilde ulaşılabilmesi için kilisenin önderleri bu işlemi öğüt verip, uyararak, daha sonra bir süre için Rab'bin Sofrası'ndan men ederek ve suçun doğasına ve kişinin önceki davranışlarına göre kiliseden çıkarma yoluna gitme şeklinde uygulamalıdır.[560]

---

[555] I.Korintliler 11:27-29, II.Korintliler 6:14, 16
[556] I.Korintliler 5:6-7, 13, II.Selanikliler 3:6, 14-15, Matta 7:6
[557] Yeşaya 9:6-7, I.Timoteyus 5:17, I.Selanikliler 5:12, Elçilerin İşleri 20:17-18, İbraniler 13:7, 17, 24,
I.Korintliler 12:28, Matta 28:18-20
[558] Matta 16:19; 18:17-18, Yuhanna 20:21-23, II.Korintliler 2:6-8
[559] I.Korintliler 5, I.Timoteyus 5:20; 1:20, I.Korintliler 11:27-34, Yahuda 23
[560] I.Selanikliler 5:12, II.Selanikliler 3:6, 14-15, I.Korintliler 5:4-5, 13, Matta 18:17, Titus 3:10

BÖLÜM XXXI: Sinodlar ve Konseyler

1. Kilisenin daha iyi yönetilmesi ve bina edilmesi için Sinodlar ya da Konseyler adı verilen kurullar oluşturulmalıdır;[561] ve bulundukları konumdan ve Mesih'in onlara yıkmaları için değil bina etmeleri için verdiği yetkiden ötürü bu gibi kurulları belirlemek ve kilisenin iyiliği için gerekli olduğu sıklıkta kendilerinin de bu kurulun içinde olmak üzere toplanmak kiliselerin gözetmenleri ve diğer önderlerinin görevidir.[562] [563]

2. İman ve vicdan konusundaki sorunları karara bağlamak; toplu tapınışı daha düzenli hale getirmek ve Rab'bin kilisesini daha iyi yönetmek için kullar koymak; yanlış yönetim konusundaki şikayetleri dinlemek, ve otoriter olarak karar vermek bu sinod ve konseylerin görevidir: ki eğer verilen karar Tanrı Sözü'ne uygunsa saygı ve itaatle kabul edilmelidir; ancak yalnızca Söz'e uyduğu için değil fakat aynı zamanda Tanrı'nın kendisi tarafından Sözü'nde verilmiş bir buyruk olmasından kaynaklanan yetkiyle bu karar verildiği için saygı ve itaatle kabul edilmelidir.[564]

3. İster genel isterse daha özel olsun bütün sinodlar ve konseyler Elçisel dönemden itibaren hata yapabilir; ve birçoğu da yapmıştır. Bu nedenle bunlar mutlak iman kuralları ya da uygulamalarına dönüştürülmemeli, fakat bu iki konuda da yardım bağlamında kullanılmalıdır.[565]

4. Sinodlar ve konseyler kiliseyi ilgilendirenler dışındaki hiçbir konuya el atmamalıdır ya da onun hakkında karar veremez: olağanüstü durumlarda alçakgönüllü yakarış; ve hükümetlerce istendiğinde vicdan tatmini için öğüt verme yolu dışında toplum yararını ilgilendiren sivil konulara karışmamalıdır.[566]

BÖLÜM XXXII: İnsanların Ölümden Sonraki Durumu, Ölülerin Dirilişi

1. İnsanların bedenleri, ölümden sonra toprağa döner, bozularak çürür:[567] ancak

[561] Elçilerin İşleri 15:2, 4, 6
[562] Elçilerin İşleri 15
[563] Elçilerin İşleri 15:22-23, 25
[564] Elçilerin İşleri 15:15, 19, 24, 27-31; 16:4, Matta 18:17-20
[565] Efesliler 2:20, Elçilerin İşleri 17:11, II.Korintliler 2:5; 1:24
[566] Luka 12:13-14, Yuhanna 18:36
[567] Yaratılış 3:19, Elçilerin İşleri 13:36

canları, ki ne ölür ne de uyur, ölümsüz bir öze sahip olarak hemen kendilerini yaratan Tanrı'ya geri döner:[568] doğru kişilerin canları, kutsallıkta mükemmel kılınmış olarak, en yüce göklere kabul edilir, öyle ki, burada ışık ve görkem içerisinde Tanrı'nın yüzünü görerek bedenlerinin kurtuluşunun tamamlanmasını beklerler.[569] Kötülerin canları ise cehenneme atılır, ki orada işkence ve sonsuz karanlık içerisinde kalarak büyük yargı gününü bekler.[570] Kutsal Yazı, bedenlerinden ayrılan canlara ilişkin bu iki yerden başka bir yer tanımamaktadır.

2. Son gün, diri olanlar ölmeyecek, fakat değiştirilecektir:[571] bütün ölüler kendi (ancak bu sefer farklı niteliklere sahip olan) bedenleriyle diriltilecek ve kendi canlarıyla sonsuzluk boyunca ayrılmamak üzere birleştirilecektir.[572]

3. Aklanmamış olanların bedenleri, Mesih'in gücüyle utanç görmek üzere: aklanmışların bedenleri ise, Ruhu'yla, yücelik görmek üzere diriltilecektir, ve O'nun görkemli bedenine uygun olacak bir yapıya dönüştürülecektir.[573]

BÖLÜM XXXIII: Son Yargı

1. Tanrı, tüm güç ve yargının Baba tarafından kendisine verildiği[574] İsa Mesih aracılığıyla dünyayı doğrulukla yargılayacağı bir gün belirlemiştir.[575] O günde yalnızca günah işlemiş olan melekler[576] değil, fakat tüm zamanlar boyunca dünya yüzünde yaşamış olan her insan, düşüncelerinin, sözlerinin ve işlerinin hesabını vermek ve bedendeyken yaptıkları iyi ya da kötü işlerinin uygun karşılığı almak üzere Mesih'in yargı kürsüsü önünde duracaktır.[577]

2. Tanrı'nın bu günü belirlemekteki amacı, seçilmişlerin sonsuz kurtuluşunda O'nun merhametinin görkeminin; ve reddedilmiş olanların lanetlenmesinde de Adaletinin sergilenmesidir. O andan sonra, doğru kişiler sonsuz yaşama girer ve Rab'bin varlığında olmaktan gelen sevinç ve tazeliği tüm doluluğuyla alırlar: ancak

[568] Luka 23:43, Vaiz 12:7
[569] İbraniler 12:23, II.Korintliler 5:1, 6, 8, Filipililer 1:23, Elçilerin İşleri 3:21, Efesliler 4:10
[570] Luka 16:23-24, Elçilerin İşleri 1:25, Yahuda 6-7, I.Petrus 3:19
[571] I.Selanikliler 4:17, I.Korintliler 15:51-52
[572] Eyüp 19:26-27, I.Korintliler 15:42-44
[573] Elçilerin İşleri 24:15, Yuhanna 5:28-29, I.Korintliler 15:43, Filipililer 3:21
[574] Yuhanna 5:22, 27
[575] Elçilerin İşleri 17:31
[576] I.Korintliler 6:3, Yahuda 6, II.Petrus 2:4
[577] II.Korintliler 5:10, Vaiz 12:14, Romalılar 2:16; 14:10, 12, Matta 12:36-37

Tanrı'yı tanımayan ve İsa Mesih'in Müjdesi'ne itaat etmeyen kötüler, sonsuz işkencelere atılarak, Rab'bin huzurundan ve gücünün yüceliğinden mahrum kalarak sonsuza dek mahvolacaktır.[578]

3. Mesih, bütün insanların günah işlemekten caydırılması ve tanrısal olanların daha büyük bir teselli bulması için bir yargı günü olacağına şüphe duymadan inanmamızı istemektedir:[579] bu nedenle Tanrı, tüm dünyasal güveni üzerlerinden atıp, Rab'bin ne zaman geleceğini bilmediklerinden her an ayık ve uyanık durmaları ve tüm zamanlar boyunca *"Gel Rab İsa, tez gel! Amin!"* demeye hazır olmaları için o günün zamanını insanlardan saklı tutmaktadır.[580]

[578] Matta 25:31-46, Romalılar 2:5-6; 9:22-23, Matta 25:21, Elçilerin İşleri 3:19, II.Selanikliler 1:7-10
[579] II.Petrus 3:11, 14, II.Korintliler 5:10-11, II.Selanikliler 1:5-7, Luka 21:27-28, Romalılar 8:23-25
[580] Matta 24:36, 42-44, Markos 13:35-37, Luka 12:35-36, Vahiy 22:20